श्रीचिन्तामणिपार्श्वनाथाय नमः ।

શ્રીજિનેન્દ્ર-ગુણ-સ્તવ-કર્ણિકા.

[જૈન પાઠશાળાના પ્રાથમિક વિદ્યાર્થિઓ માટે
વિશેષ ઉપયોગી વસ્તુઓનો એક લઘુ સંગ્રહ.]

: આર્થિક સહાયક :

સ્વ૦ શેઠ વાડીલાલ સારાભાઇનાં ધર્મપત્ની

ગં૦ સ્વ૦ લક્ષ્મીબેન.

: પ્રકાશક :

શ્રી જ્ઞાનોદય જૈન પાઠશાળા તરફથી

શા. જયંતિલાલ ચીમનલાલ } ઓ. સેક્રેટરીઓ
શા. ચંપકલાલ ગોકળદાસ }

કાળુશાની પોળ : અમદાવાદ.

વીર સં. ૨૪૬૬

વિ. . ૧૯૯૬

●

મુદ્રક : કેશવલાલ સાંકળચંદ શાહ

મુદ્રણસ્થાન : શ્રી વીરવિજય પ્રીન્ટીંગ

પ્રેસ : રતનપોળ, પાંજરા સામે, અમદાવાદ

●

પ્રથમ આવૃત્તિ

૧૦૦૦ નકલ

●

પ્રકાશન વિષે અગત્યનું.

પૂ. સિદ્ધાન્ત મહોદધિ, આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય પ્રેમસૂરીશ્વરજી મહારાજાના પટ્ટપ્રભાકર, પૂ. પરમ શાસનપ્રભાવક, વ્યાખ્યાન વાચસ્પતિ, આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજયરામચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્ય-પ્રશિષ્યોનું વિ. સં. ૧૯૯૫ માં અમારી પોળના ઉપાશ્રયે ચાતુર્માસ થતાં અનેકવિધ ધર્મોન્નતિકારક કાર્યો થયાં : જેમાંના એક કાર્ય તરીકે આ પાઠશાળાનો જન્મ ગણાય. તેઓશ્રીની સત્પ્રેરણાથી જ વિ. સં. ૧૯૯૫ ના ભા. શુ. ૮ ના શુભ દિવસે પાઠશાળાનો ઉદ્ભવ થયો છે.

જૈન પાઠશાળાના **પ્રથમ** કક્ષાના વિદ્યાર્થિઓને ઉપયોગી નિવડે એવો શ્રી જિનપૂજન વિધિ આદિનો સંગ્રહ તૈયાર કરી આપવાની અમારી વિનંતિના ફલ-સ્વરૂપ આ પુસ્તિકા છે. આ નાનકડી પણ પુસ્તિકાને બાલ વિદ્યાર્થિઓની સુલભતા ખાતર આઠ વિભાગમાં

વહેંચવામાં આવી છે. એજ દૃષ્ટિએ આ પુસ્તિકાને 'કર્ણિકા' એવા સાર્થક નામથી રજૂ કરવામાં આવે છે.

આ પુસ્તિકાના પ્રારંભમાં પ્રભુ સન્મુખ બોલવાના પ્રાસ્તાવિક શ્લોકોનો સંગ્રહ અપાયો છે, જે દેવદર્શનાદિ પ્રસંગે ખૂબ જ ઉપયોગી નિવડે તેમ છે. આ પછી દ્રવ્યપૂજાનો વિધિ ટૂંક સમજુતી સાથે આપી, ભાવપૂજા માટે જરૂરી ચૈત્યવન્દનો, સ્તવનો અને સ્તુતિઓનો વિવિધતાભર્યો વિભાગપૂર્વકનો સંગ્રહ અપાયો છે. આ પછી પ્રતિક્રમણ અને સ્વાધ્યાયમાં ખૂબ ઉપયોગી નિવડે એવી સજ્ઝાયો તથા આધ્યાત્મિક પદોનો ટૂંકો સંગ્રહ છે. આ પછી આઠમા વિભાગમાં સ્નાત્રવિધિ જણાવવા સાથે સ્નાત્ર ભણાવતી વેળાએ કામ લાગે એ માટે સ્નાત્રપૂજા આપી છે અને બીજી પણ કેટલીક ખાસ ઉપયોગી વસ્તુઓનો સંગ્રહ કર્યો છે. જૈન પાઠશાળાના પ્રથમ કક્ષાના વિદ્યાર્થિઓને માટે આ સંગ્રહ ઘણો જ ઉપયોગી અને ઉપકારક છે.

આ લઘુ પુસ્તિકાની એક હજાર નકલો છપાવીને તૈયાર કરવાનો સઘળો જ ખર્ચ, સ્વ૦ શેઠ વાડીલાલ

સારાભાઈનાં ગં. સ્વ. ધર્મપત્ની લક્ષ્મીબેન તરફથી અપાયો છે. આ પુસ્તિકા છપાવવા સંબંધી ચાલતી વાતચીત સાંભળવા માત્રથી જ, કોઈ પણ પ્રકારની પ્રેરણા વિના ગં. સ્વ. લક્ષ્મીબેને સઘળો ખર્ચ આપવાનું જણાવ્યું, એની અનુમોદના કરવા સાથે તેમનો આભાર માનીએ છીએ.

આ લઘુ પુસ્તિકાને બને તેટલી શુદ્ધ છપાવવાનો પ્રયત્ન થયો છે. છપાયા પછી પણ નજરે ચઢેલી ભૂલો માટે શુદ્ધિપત્રક રજૂ કર્યું છે. આમ છતાં પણ, પ્રમાદ, દષ્ટિદોષ અગર તો છાપખાનાના દોષથી જે કોઈ અશુદ્ધિ રહી જવા પામી હોય, તે બદલ ત્રિવિધે ત્રિવિધે ક્ષમા યાચીએ છીએ. અશુદ્ધિ રહી જવા પામી હોય અને તે કોઈ સુજ્ઞના જાણવા–જોવામાં આવે, તો તે કૃપા કરીને અમને જણાવે : જેથી આ લઘુ પુસ્તિકાની જો બીજી આવૃત્તિ કાઢવી પડે, તો તે સુધારી શકાય.

શ્રી જ્ઞાનોદય જૈન પાઠશાળા.

કાળુશાની પોળ : **અમદાવાદ.**

—: શુદ્ધિપત્રક :—

પૃષ્ઠ.	પંક્તિ	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૪	૧૨	શ્રા	શ્રી
૧૨	૧	પુષ્પપૂજા	ફલપૂજા
૩૦	૧૪	વરાશખર	વરશિખર
૩૨	૨	વર્ષદા	પર્ષદા
૬૨	૧૪	પ્રીત	પ્રીતિ
૭૨	૯	કર્મો-મુક્તામ્	કર્મો-મુક્તામ્
૮૧	૧૨	ગુખ	ગુણ
૧૦૦	૧	ાસહાસનના	સિંહાસનના
૧૦૬	૧૧	સાવ	સવિ
૧૨૩	૫	ાતહાં	તિહાં
૧૨૫	૧૦	આંગે	આગે
૧૨૬	૧	ાગરિ	ગિરિ

-: વિષયાનુક્રમ :-

સ્તવનો.

નાનાં સ્તવનો તથા પદો.

સ્તુતિઓ.

સજ્ઝાયો.

આધ્યાત્મિક પદો.

ઉપયોગી-સંગ્રહ.

श्रीचिन्तामणिपार्श्वनाथाय नमः

શ્રીજિનેન્દ્ર-ગુણ-સ્તવ-કર્ણિકા

વિભાગ-પહેલો.

પ્રભુસન્મુખ બોલવાના
પ્રાસ્તાવિક શ્લોકો.

અર્હંતો ભગવન્ત ઈન્દ્રમહિતા:

સિદ્ધાશ્ચ સિદ્ધિસ્થિતા:,

આચાર્યા જિનશાસનોન્નતિકરા:,

પૂજ્યા **ઉપાધ્યાયકા:** ।

શ્રીસિદ્ધાન્તસુપાઠકા **મુનિવરા**,

રત્નત્રયારાધકા:,

પંચૈતે પરમેષ્ઠિન: પ્રતિદિનં,

કુર્વન્તુ વો મંગલમ્ ॥૧॥

*

પૂર્ણાનન્દમયં મહોદયમયં, કૈવલ્યચિદ્દ્દમયમ્,

રૂપાતીતમયં સ્વરૂપરમણં,

સ્વાભાવિકીશ્રીમયમ્ ।

જ્ઞાનોદ્યોતમયં કૃપારસમયં, સ્યાદ્વાદવિદ્યાલયમ્,

શ્રીસિદ્ધાચલતીર્થરાજમનિશં,

વન્દેઽહમાદીશ્વરમ્ ॥૨॥

અદ્યાભવત્ સફલતા નયનદ્વયસ્ય,
દેવ ! ત્વદીયચરણામ્બુજવીક્ષણેન ।
અદ્ય ત્રિલોકતિલક ! પ્રતિભાસતે મે,
સંસારવારિધિરયં ચુલુકપ્રમાણ: ॥૩॥

અદ્ય મે સફલં જન્મ,
અદ્ય મે સફલા ક્રિયા ।
અદ્ય મે સફલં ગાત્રં,
જિનેન્દ્ર ! તવ દર્શનાત્ ॥૪॥

જિને ભક્તિર્જિને ભક્તિ-
ર્જિને ભક્તિર્દિને દિને ।
સદા મેઽસ્તુ સદા મેઽસ્તુ,
સદા મેઽસ્તુ ભવે ભવે ॥૫॥

તુભ્યં નમસ્ત્રિભુવનાર્ત્તિહરાય નાથ !
તુભ્યં નમઃ ક્ષિતિતલામલભૂષણાય ।
તુભ્યં નમસ્ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરાય,
તુભ્યં નમો જિન ! ભવોદધિશોષણાય ॥૬॥

પ્રશમરસનિમગ્નં દૃષ્ટિયુગ્મં પ્રસન્નમ્,
વદનકમલમંકઃ કામિનીસંગશૂન્યઃ ।
કરયુગમપિ યત્તે શસ્ત્રસંબંધવંધ્યમ્,
તદસિ જગતિ દેવો વીતરાગસ્ત્વમેવ ॥૭॥

નમો દુર્વારરાગાદિ–વૈરિવારનિવારિણે ।
અર્હતે યોગિનાથાય, મહાવીરાય તાયિને ॥૮॥

કલ્યાણપાદપારામં, શ્રુતગંગાહિમાચલમ્ ।
વિશ્વામ્ભોજરવિં દેવં, વન્દે શ્રીજ્ઞાતનંદનમ્ ॥૯॥

દેવોઽનેકભવાર્જિતોર્જિતમહા-
પાપપ્રદીપાનિલો,
દેવ: સિદ્ધિવધૂવિશાલહૃદયા-
લંકારહારોપમ: ।
દેવોઽષ્ટાદશદોષસિંધુરઘટા-
નિર્ભેદપંચાનનો,
ભવ્યાનાં વિદધાતુ વાંછિતફલં
શ્રીવીતરાગો જિન: ॥૧૦॥

મંગલં ભગવાન્ વીરો, મંગલં ગૌતમ: પ્રભુ: ।
મંગલં સ્થૂલભદ્રાદ્યા:, જૈનો ધર્મોઽસ્તુ મંગલમ્ ॥૧૧॥

પહેલો વિભાગ સમાપ્ત.

વિભાગ—બીજો

શ્રીજિન-પૂજન-વિધિ

શ્રાવક કુલના સુંદર આચારોમાં શ્રીજિનપૂજા એ સૌથી પહેલો અને જરૂરી આચાર છે. મહા-પુન્યના ઉદયથી જૈનકુલ પામેલાએ હંમેશાં શ્રી જિન-પૂજા કરવી જોઈએ. પ્રભુ પૂજા વિનાનો દિવસ ખાલી જાય તો એનું જૈનના બાળકને બહુજ દુઃખ લાગે.

એ પૂજા વિધિપૂર્વક સાત શુદ્ધિ સાચવીને કરવી જોઇએ.

ચોસઠ પ્રકારી પૂજામાં કહ્યું છે કેઃ—

'સાતે શુદ્ધિ સમાચરી રે પૂજીશું અમે રંગે લાલ'

સાત શુદ્ધિનાં નામો.

અંગ[૧] વસન[૨] મન[૩] ભૂમિકા[૪], પૂજોપકરણ[૫] સાર;
ન્યાયદ્રવ્ય[૬] વિધિ[૭]શુદ્ધતા, શુદ્ધિ સાત પ્રકાર. ૧

૧. **અંગશુદ્ધિ**—શરીર બરાબર શુદ્ધ થઇ રહે એટલા માપસર જળથી સ્નાન કરીને કોરા રૂમાલથી શરીરને બરાબર લુંછવું તથા નહાવાનું પાણી ઢોળતાં જીવ જંતુની વિરાધના ન થાય એ ધ્યાનમાં રાખવું.

૨. **વસ્ત્રશુદ્ધિ**—પૂજા માટે પુરૂષોએ બે વસ્ત્ર અને સ્ત્રીઓએ ત્રણ વસ્ત્ર તથા રૂમાલ રાખવા. પુરૂષોએ મુખકોશ માટે રૂમાલ રાખવાનો નથી. પૂજા માટેના વસ્ત્ર સફેદ, ફાટયાં કે બળ્યા વગરના તથા સાંધ્યા વિનાનાં રાખવા. હંમેશાં ચોકખા રહે તેમ કરવું. એ વસ્ત્રો બીજા કોઇ પણ કામમાં પહેરવા નહિ. પૂજાના કપડા પહેરીને વગર નહાયેલાને અડવું નહિ.

૩. **મનશુદ્ધિ**—જેમ બને તેમ મનને પૂજામાં સ્થિર કરવું. બીજું બધું તે વખતે ભૂલી જવું.

૪. **ભૂમિશુદ્ધિ**—દેરાસરમાં કાજો બરાબર લીધો છે કે કેમ તે જોવું. પૂજાના સાધનો લેવા મૂકવાની જગ્યા પણ જેમ બને તેમ શુદ્ધ રાખવી.

૫. **ઉપકરણ શુદ્ધિ**—પૂજામાં જોઈતા ઉપકરણો કેસર, સુખડ, પુષ્પ, ધૂપ, અગરબત્તી, દીપક, ચોખા, ફળ, નૈવેદ્ય વિગેરે જેમ બને તેમ ઉંચી જાતના પોતાના ઘરના લાવવા. કળશ, ધૂપધાણા, ફાનસ, અંગલુંછણા વિગેરે સાધનો ખૂબ ઉજળા ચકચકાટ રાખવા. જેમ ઉપકરણની શુદ્ધિ વધારે તેમ આલ્હાદ વધારે આવશે અને ભાવની વૃદ્ધિ થશે.

૬. **દ્રવ્યશુદ્ધિ**—જિનપૂજા આદિ શુભકાર્યમાં વપરાતું દ્રવ્ય જો ન્યાયથી ઉપાર્જન કરેલું હોય તો ભાવની બહુજ વૃદ્ધિ થાય છે.

૭. **વિધિશુદ્ધિ**—સ્નાન કરીને શુદ્ધ ઉજળાં વસ્ત્ર પહેરી, પૂજાના ઉપકરણો લઈ, શુભ ભાવના ભાવતા જિનમંદિરે જવું. રસ્તામાં કોઈ અશુદ્ધ વસ્તુનો સ્પર્શ ન થઈ જાય એ ધ્યાનમાં રાખવું.

દેરાસરમાં પેસતા પ્રથમ 'નિસીહિ' કહેવી. છેટેથી પ્રભુનું મુખ જોતાં ભક્તિપૂર્વક બે હાથ ભેગા કરી મસ્તકે લગાડી 'નમો જિણાણં' બોલવું.

જ્યાં પ્રદક્ષિણા ફરી શકાય ત્યાં ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેવી.

પ્રદક્ષિણા ફરતાં અને ફર્યા પછી દેરાસરમાંથી આશાતના ટાળવા બનતું કરવું.

પછી મૂળનાયક સન્મુખ જઈ સ્તુતિના શ્લોકો બોલવા. પુરૂષોએ જમણી અને સ્ત્રીઓએ ડાબી બાજુએ ઉભા રહેવું. સ્તુતિ બોલતી વખતે પોતાનું અર્ધું અંગ નમાવવું.

પછી બીજી વખત 'નિસીહિ' કહી, દ્રવ્યપૂજામાં જોડાવું. પૂજા કરનારે પોતાના કપાલમાં, ગળે, છાતીએ, અને નાભિએ એમ ચાર તિલક કરવા. વિધિપૂર્વક અષ્ટપ્રકારી પૂજા હંમેશાં કરવાને ચૂકવું નહિ.

અષ્ટપ્રકારી પૂજાનો ક્રમ.

અષ્ટપ્રકારી પૂજા એટલે આઠ પ્રકારોથી શ્રી જિનેશ્વરદેવની પૂજા કરવી. એ આઠ પ્રકારોમાં પહેલા ત્રણ પ્રકારોની પૂજાને અંગપૂજા કહેવાય છે, જ્યારે બાકીના પાંચ પ્રકારોની પૂજાને અગ્રપૂજા કહેવાય છે.

અંગપૂજા.

૧. **જલપૂજા**—પ્રથમ પંચામૃતથી [દુધ, દહીં, સાકર, ઘી, પાણી ભેગા કરેલા] ન્હવણ કરી ચોકૂખા પાણીથી ન્હવણ કરવું. ત્રણ અંગલુંછણા પોતાના હાથેજ બહુમાનપૂર્વક બરાબર કરવા.

૨. **ચંદનપૂજા**—કેસર બરાસ સુખડ વિગેરેથી વિલેપન પૂજા કરવી. નવ અંગે તિલક કરવાં. પૂજા કરતા નખ કેસરમાં બોળાય નહિ અને પ્રભુને અડે નહિ તથા કેસરનાં છાંટા પડે નહિ, એ ધ્યાનમાં રાખવું.

૩. **પુષ્પપૂજા**—સરસ, સુગંધિવાળા અને અખંડ પુષ્પો ચઢાવવાં. નીચે પડેલ પુષ્પ ચઢાવવું નહિ.

[ઉપર જણાવેલી ત્રણ પૂજા પ્રભુના અંગને સ્પર્શ કરીને અડકીને કરવાની હોવાથી '**અંગપૂજા**' કહેવાય છે. અને બીજી પાંચ પૂજા પ્રભુની આગળ રહીને કરવાની હોવાથી '**અગ્રપૂજા**' કહેવાય છે.]

[જેને શરીરમાંથી રસી ઝરતી હોય તેણે અંગપૂજા પોતાના ચંદન–પુષ્પ આદિથી બીજા પાસે કરાવી અગ્રપૂજા તથા ભાવપૂજા પોતે કરવી.]

અગ્રપૂજા.

૪. **ધૂપપૂજા**—ગભારાની બહાર પ્રભુની ડાબી બાજુએ ઉભા રહી ધૂપ કરવો.

૫. **દીપકપૂજા**—પ્રભુની જમણી બાજુએ ઉભા રહી દીપક પૂજા કરવી.

૬. **અક્ષતપૂજા**—અખંડ ચોખાવડે સાથીયો, નંદાવર્ત્ત વિગેરે કરવું.

૭. **નૈવેદ્યપૂજા**—સાકર, પતાસા, ઉત્તમ મિઠાઈ વિગેરે નૈવેદ્ય સાથીયા ઉપર મૂકવું.

૮. ફળપૂજા—બદામ, સોપારી, શ્રીફળ અને પાકા ફળો સિદ્ધશિલા ઉપર મૂકવાં.

આ આઠેય પ્રકારની પૂજાની વિધિ બરાબર સાચવવો. [સમય ઓછો હોય તો પણ તેટલા વખતમાં આ આઠેય પ્રકારની પૂજા અવશ્ય કરવી.]

અષ્ટ પ્રકારી પૂજાના દુહા વિગેરે

: અંગ પૂજા :

૧. જલપૂજા-

જલપૂજા જુગતે કરો, મેલ અનાદિ વિનાશ;
જલપૂજા ફલ મુજ હજો, માંગો એમ પ્રભુ પાસ. ૧
જ્ઞાન કલશ ભરી આતમા, સમતા રસ ભરપૂર;
શ્રી જિનને નવરાવતાં, કર્મ હોયે ચકચૂર. ૨.
મેરૂશિખર નવરાવે હો સુરપતિ—**મેરૂ શિખર૦**
જન્મકાળ જિનવરજીકો જાણી,
પંચરૂપ કરી ભાવે. હો **સુર૦** ૧

રતન પ્રમુખ અડજાતિના કળશા,
ઔષધિ ચૂરણુ મિલાવે;
ખીરસમુદ્ર તીર્થોદક આણી,
સ્નાત્ર કરી ગુણુ ગાવે. હો સુર૦ ૨
એણિપરે જિનપ્રતિમાકો ન્હવણુ કરી,
બોધિબીજ માનું વાવે;
અનુક્રમે ગુણુરત્નાકર ફરસી,
જિન ઉત્તમ પદ પાવે. હો સુર૦ ૩

[માલકોશ.]

આનંદભર, ન્હવણુ કરો જિનચંદ,
કુંચન-રતન-કળશ જલ ભરકે,
મહકે બરાસ સુગંધ;
સુરગિરિ ઉપર સુરપતિ સઘરે,
પૂજે ત્રિભુવન ઇંદ. આ૦ ૧

શ્રાવક તિમ જિન ન્હવણ કરીને,
કાટે કલિમલ ફંદ;
આતમ નિર્મલ સબ અઘ ટારી,
અરિહંત રૂપ અમંદ. **આ૦ ૨**

૨. ચંદન પૂજા–

શીતલ ગુણ જેહમાં રહ્યો, શીતલ પ્રભુ મુખ રંગ;
આત્મ શીતલ કરવા ભણી, પૂજો અરિહા અંગ. ૧

: નવ અંગ પૂજાના દુહા :

જલભરી સંપુટ પત્રમાં, યુગલિક નર પૂજંત;
ઋષભ ચરણ અંગૂઠડે, દાયક ભવજલ અંત. ૧

[પ્રભુના જમણા ડાબા અંગૂઠે તિલક કરવું.]

જાનુબળે કાઉસ્સગ્ગ રહ્યા, વિચર્યા દેશ–વિદેશ;
ખડા ખડા કેવળ લહ્યું, પૂજો જાનુ નરેશ. ૨

[પ્રભુના જમણા ડાબા ઢીંચણે તિલક કરવું.]

લોકાંતિક વચને કરી, વરસ્યા વરસીદાન;
કર કાંડે પ્રભુપૂજના, પૂજો ભવી બહુ માન. ૩

[પ્રભુના જમણા ડાબા કાંડે તિલક કરવું.]

માન ગયું દોય અંસથી, દેખી વીર્ય અનંત;
ભુજા બળે ભવજલ તર્યા, પૂજો ખંધ મહંત. ૪

[પ્રભુના જમણા ડાબા ખભે તિલક કરવું.]

સિદ્ધશિલા ગુણ ઉજળી, લોકાંતે ભગવંત;
વસિયા તેણે કારણ ભવી, શિરશિખા પૂજંત. ૫

[પ્રભુની મસ્તક-શિખાએ તિલક કરવું.]

તીર્થંકર પદ પુન્યથી, ત્રિભુવન જન સેવંત;
ત્રિભુવનતિલક સમા પ્રભુ, ભાવતિલક જયવંત. ૬

[પ્રભુના કપાલમાં તિલક કરવું.]

સોળ પહોર પ્રભુ દેશના, કંઠે વિવર વર્તૂલ;
મધુર ધ્વનિ સુરનર સુણે, તેણે ગળે તિલક અમૂલ. ૭

[પ્રભુના કંઠે તિલક કરવું.]

હૃદયકમળ ઉપશમ બળે, બાળ્યા રાગ ને રોશ;
હિમ દહે વનખંડને, હૃદય તિલક સંતોષ. ૮

[પ્રભુની છાતીએ તિલક કરવું.]

રત્નત્રયી ગુણ ઉજળી, સકલ સુગુણ વિશરામ;
નાભિ કમલની પૂજના, કરતાં અવિચલ ધામ. ૯

[પ્રભુની નાભિએ તિલક કરવું.]

ઉપદેશક નવ તત્ત્વના, તેણે નવ અંગ જિણંદ;
પૂજો બહુવિધ રાગથી, કહે **શુભવીર** મુણિંદ. ૧૦

૩. પુષ્પ પૂજા–

સુરભિ અખંડ કુસુમ ગ્રહી, પૂજો ગતસંતાપ;
સુમજંતુ ભવ્યજ પરે, કરીયે સમકિત છાપ. ૧

: અગ્ર પૂજા :

૪. ધૂપ પૂજા–

ધ્યાનઘટા પ્રગટાવીયે, વામનયન જિન ધૂપ;
મિચ્છત્ત દુર્ગંધ દૂરે ટળે, પ્રગટે આત્મ સ્વરૂપ. ૧

૫. દીપક પૂજા—

દ્રવ્ય દીપ સુવિવેકથી, કરતાં દુઃખ હોય ફોક;
ભાવ પ્રદીપ પ્રગટ હુએ, ભાસિત લોકાલોક. ૧

૬. અક્ષતપૂજા—

શુદ્ધ અખંડ અક્ષત ગ્રહી, નંદાવર્ત વિશાલ;
પૂરી પ્રભુસન્મુખ રહો, ટાલી સકલ જંજાલ. ૧

: સાથીઓ કરતી વખતે બોલવાના દુહા :

ચિહુંગતિ ભ્રમણ સંસારમાં, જન્મ મરણ જંજાળ;
અષ્ટકર્મ નિવારીને, માગું મોક્ષ ફલ સાર. ૧
દર્શન-જ્ઞાન-ચારિત્રના, આરાધનથી સાર;
સિદ્ધશિલાની ઉપરે, હો મુજ વાસ શ્રીકાર. ૨

૭. નૈવેદ્ય પૂજા–

અણાહારી પદ મેં કર્યાં, વિગ્ગહ ગઇય અનંત;
દૂર કરી તે દીજીયે, અણાહારી શિવ સંત. ૧

૮. ફલ પૂજા–

ઈન્દ્રાદિક પૂજા ભણી, ફલ લાવે ધરી રાગ;
પુરૂષોત્તમ પૂજી કરી, માગે શિવફલ ત્યાગ. ૧

આ રીતે અષ્ટપ્રકારી પૂજા કર્યા બાદ ચામર વિગેરેની પૂજા કરવી.

: ચામર પૂજા કરતાં બોલવાના દુહા :

બે બાજુ ચામર ઢાળે, એક આગળ વજ્ર ઉલાળે,
જઈ મેરૂ ધરી ઉત્સંગે, ઇન્દ્ર ચોસઠ મલીયા રંગે;
પ્રભુ પાસનું મુખડું જોવા, ભવોભવનાં પાતિક ખોવા.૧

દ્રવ્ય પૂજા બધી પૂરી કર્યા પછી ત્રીજી વખતની 'નિસીહિ' કરી ભાવપૂજામાં જોડાવું.

ચૈત્યવંદન, દેવવંદન નવકારવાલી વિગેરે ભાવપૂજામાં ગણાય.

: ચૈત્યવંદન વિધિ :

ઇરિયાવહી પડિક્કમી, ત્રણ ખમાસમણ દેવાં પછી ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ચૈત્યવંદન કરૂં? ઇચ્છં કહી ચૈત્યવંદન કહેવું.

સકલકુશલવલ્લિ–પુષ્કરાવર્તમેઘો,
દુરિતતિમિરભાનુ:, કલ્પવૃક્ષોપમાન: ।
ભવજલનિધિપોત:, સર્વસંપત્તિહેતુ:,
સ ભવતુ સતતં વ:, શ્રેયસે શાંતિનાથ: ॥૧॥

[કોઈ પણ ચૈત્યવંદન કરતી વખતે શરૂઆતમાં આ ચૈત્યવંદન બોલવું.]

પછી પાછળ આપેલ ચૈત્યવંદનોમાંથી એક ચૈત્યવંદન બોલી જંકિંચિ૦ નમોત્થુણં૦ જાવંતિ૦ ખમાસમણં૦ જાવંત૦ નમોર્હત્૦ કહી પાછળ આપેલ છે તેમાંથી અગર બીજું પૂર્વાચાર્યોનું ભાવની વૃદ્ધિ થાય તેવું અર્થથી ગંભીર સ્તવન કહેવું, અથવા ઉવસગ્ગહરં કહેવું.

[દેરાસરમાં ચોપડીમાં જોઇને સ્તવન બોલવા કરતાં મોઢે કરીને પ્રભુની સામું જોઇને બોલવામાંજ વધારે લાભ થાય.]

પછી બે હાથ પોલા જોડી મસ્તકે લગાડી સમ્પૂર્ણ જયવીયરાય૦ કહેવા. [આભવમખંડા કહ્યા પછી હાથ જરા નીચે ઉતારવા.] પછી ઉભા થઇ અરિહંત ચેઇઆણં૦ અન્નત્થ૦ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી નમોર્હત્૦ કહી થોય કહેવી. પછી ખમાસમણુ દેવું. પછી યથાશક્તિ પચ્ચક્ખાણ કરવું. પછી છેવટની માગણી રૂપ પ્રભુ સ્તુતિ કરવી.

ભવોભવ તુમ ચરણુની સેવા,
હું તો માગું દેવાધિદેવા;

સામું જુઓને સેવક જાણી,
એવી ઉદયરતનની વાણી. ૧

આ પ્રમાણે સાતે શુદ્ધિ સમજીને બની શકે તેમ ઉપયોગ રાખીને જેઓ હંમેશાં શ્રી જિનપૂજન કરે છે, તેઓ જીવનને શુદ્ધ બનાવી આલોક અને પરલોકમાં કલ્યાણની પરંપરાને મેળવે છે. અંતે આવા ઉત્તમ આત્માઓને દુઃખના લેશ વિનાનું, કદી પણ નાશ ન પામે તેવું સમ્પૂર્ણ સુખ પ્રાપ્ત થાય છે.

બીજો વિભાગ સમાપ્ત

વિભાગ–ત્રીજો

ચૈત્યવંદનો

૧. શ્રી આદિનાથ પ્રભુનું ચૈત્યવંદન.

આદિદેવ અલવેસરૂ, વિનીતાનો રાય;
નાભિરાયા કુલમંડણો, મરૂદેવા માય. ૧
પાંચસેં ધનુષની દેહડી, પ્રભુજી પરમ દયાલ;
ચોરાશી લખ પૂર્વનું, જસ આયુ વિશાલ. ૨
વૃષભલંછન જિન વૃષધરૂ એ, **ઉત્તમ** ગુણમણિ ખાણ;
તસ પદ **પદ્મ** સેવન થકી, લહીએ અવિચલ ઠાણ. ૩

૨. શ્રી શાંતિનાથ પ્રભુનું ચૈત્યવંદન.

શાંતિ જિનેસર સોલમા, અચિરા સુત વંદો;
વિશ્વસેનકુલનભમણિ, ભવિજન સુખકંદો. ૧
મૃગલંછન જિન આઉખું, લાખ વરસ પ્રમાણ.
હત્થિણાઉરનયરીધણી, પ્રભુજી ગુણમણિ ખાણ. ૨

ચાલીશ ધનુષની દેહડી એ, સમચઉરસ સંઠાણ;
વદન **પદ્મ** જ્યું ચંદલો, દીઠે પરમ કલ્યાણ. ૩

૩. શ્રી નેમિનાથ પ્રભુનું ચૈત્યવંદન.

નેમિનાથ બાવીસમા, શિવાદેવી માય;
સમુદ્રવિજય પૃથ્વીપતિ, જે પ્રભુના તાય. ૧
દશ ધનુષની દેહડી, આયુ વરસ હજાર;
શંખલંછનધર સ્વામીજી, તજી રાજુલ નાર. ૨
સૌરીપુરી નયરી ભલી એ, બ્રહ્મચારી ભગવાન;
જિન ઉત્તમ પદ પદ્મને, નમતાં અવિચલ થાન. ૩

૪. શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રભુનું ચૈત્યવંદન.

આશ પૂરે પ્રભુ પાસજી, ત્રોડે ભવ પાસ;
વામા માતા જનમીયો, અહિલંછન જાસ. ૧
અશ્વસેન સુત સુખકરૂ, નવ હાથની કાય;
કાશી દેશ વણારસી, પુણ્યે પ્રભુ આય. ૨
એકસો વરસનું આઉખું એ, પાળી પાસ કુમાર;
પદ્મ કહે મુગતે ગયા, નમતાં સુખ નિરધાર. ૩

૫. શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રભુનું ચૈત્યવંદન.

જય ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથ ! જય ત્રિભુવન સ્વામી;
અષ્ટ કરમ રિપુ જીતીને, પંચમી ગતિ પામી. ૧
પ્રભુ નામે આનંદ કંદ, સુખ સંપત્તિ લહીયે;
પ્રભુ નામે ભવભવતણાં, પાતક સબ દહીયે. ૨
ૐ હ્રીં વર્ણ જોડી કરી એ, જપીએ પારસ નામ;
વિષ અમૃત થઈ પરગમે, પાવે અવિચલ ઠામ. ૩

૬. શ્રી મહાવીર પ્રભુનું ચૈત્યવંદન.

સિદ્ધારથ સુત વંદીયે, ત્રિશલાનો જાયો;
ક્ષત્રિયકુંડમાં અવતર્યો, સુરનરપતિ ગાયો. ૧
મૃગપતિ લંછન પાઉલે, સાત હાથની કાય;
બહોંતેર વરસનું આઉખું, વીર જિનેશ્વર રાય. ૨
ક્ષમાવિજય જિનરાજના એ, ઉત્તમ ગુણ અવદાત;
સાત બોલથી વર્ણવ્યા, પદ્મવિજય વિખ્યાત. ૩

૭. શ્રી સામાન્ય જિનનું ચૈત્યવંદન.

તુજ મૂરતિને નિરખવા, મુજ નયણાં તરસે;
તુજ ગુણગણને બોલવા, રસના મુજ હરષે. ૧
કાયા અતિ આનંદ મુજ, તુમ યુગ પદ ફરસે;
તો સેવક તાર્યા વિના, કહો કિમ હવે સરસે. ૨
એમ જાણીને સાહિબા એ, નેક નજર મોહે જોય;
જ્ઞાનવિમલ પ્રભુ સુનજરથી, તે શું જે નવિ હોય. ૩

૮. શ્રી સામાન્ય જિનનું ચૈત્યવંદન.

પરમેસર પરમાતમા, પાવન પરમિટ્ઠ;
જય જગગુરૂ! દેવાધિદેવ! નયણે મેં દિટ્ઠ. ૧
અચલ અકલ અવિકાર સાર, કરૂણારસ સિંધુ;
જગતી જન આધાર એક, નિષ્કારણ બંધુ. ૨
ગુણ અનંત પ્રભુ તાહરા એ, કિમહી કલ્યા ન જાય;
રામ પ્રભુ જિનધ્યાનથી, ચિદાનંદ સુખ થાય. ૩

૯. શ્રી સામાન્ય જિનનું ચૈત્યવંદન.

જય જય શ્રીજિનરાજ આજ, મલિયો મુજ સ્વામી;
અવિનાશી અકલંકરૂપ, જગ અંતરજામી. ૧

રૂપારૂપી ધર્મદેવ, આતમઆરામી;
ચિદાનંદ ચેતન અચિંત્ય, શિવલીલા પામી. ૨
સિદ્ધ બુદ્ધ તુજ વંદતાં, સકલ સિદ્ધિ વર બુદ્ધિ;
રામ પ્રભુ ધ્યાને કરી, પ્રગટે આતમ ઋદ્ધિ. ૩
કાલ બહુ સ્થાવર ગ્રહી, ભમિયો ભવમાંહિ;
વિકલેંદ્રિય એળે ગયો, સ્થિરતા નહિ ક્યાંહિ. ૪
તિર્યંચ પંચેંદ્રિય માંહી દેવ! કરમે હું આવ્યો;
કરી કુકર્મ નરકે ગયો, તુમ દરિશન નહિ પાયો. ૫
એમ અનંત કાલે કરી એ, પામ્યો નર અવતાર;
હવે જગતારક તું મલ્યો, ભવજલ પાર ઉતાર. ૬

૧૦. પંચ પરમેષ્ઠિના ગુણનું ચૈત્યવંદન.

બાર ગુણ અરિહંત દેવ, પ્રણમીજે ભાવે;
સિદ્ધ આઠ ગુણ સમરતાં, દુઃખ દોહગ જાવે. ૧
આચારજ ગુણ છત્રીશ, પચવીશ ઉવજ્ઝાય;
સત્તાવીશ ગુણ સાધુના, જપતાં શિવસુખ થાય. ૨
અષ્ટોત્તરશત ગુણ મલી એ, ઈમ સમરો નવકાર;
ધીરવિમલ પંડિતતણો, **નય** પ્રણમે નિત્ય સાર. ૩

શ્રી સીમંધર સ્વામીના દુહા.

અનંત ચોવીશી જિન નમું, સિદ્ધ અનંતી કોડ;
કેવલનાણી થિવિર સવિ, વંદુ બે કરજોડ. ૧

બે કોડિ કેવલધરા, વિહરમાન જિન વીશ;
સહસ યુગલ કોડિ નમું, સાધુ સરવ નિશદિશ. ૨

જે ચારિત્રે નિર્મલા, તે પંચાનન સિંહ;
વિષય કષાયને ગંજીયા, તે પ્રણમું નિશદિહ. ૩

૧૧. શ્રી સીમંધર સ્વામીનું ચૈત્યવંદન.

શ્રી સીમંધર વીતરાગ, ત્રિભુવન તુમે ઉપગારી;
શ્રી શ્રેયાંસ પિતા કુલે, બહુ શોભા તુમારી. ૧

ધન્ય ધન્ય માતા સત્યકી, જેણે જાયો જયકારી;
વૃષભ લંછન વિરાજમાન, વંદે નરનારી. ૨

ધનુષ પાંચસેં દેહડી એ, સોહીએ સોવનવાન;
કીર્તિવિજય ઉવજ્ઝાયનો, **વિનય** ધરે તુમ ધ્યાન. ૩

૧૨. શ્રી સીમંધર સ્વામીનું ચૈત્યવંદન.

શ્રી સીમંધર જગધણી, આ ભરતે આવો;
કરૂણાવંત! કરૂણા કરી, અમને વંદાવો. ૧
સકલ ભક્ત તુમે ધણી, જો હોવે અમ નાથ;
ભવો–ભવ હું છું તાહરો, નહિ મેલું હવે સાથ. ૨
સયલ સંગ છંડી કરી એ, ચારિત્ર લઈશું;
પાય તુમારા સેવીને, શિવરમણી વરીશું. ૩
એ અલજો મુજને ઘણો એ, પુરો સીમંધર દેવ;
ઈહાં થકી હું વિનવું, અવધારો મુજ સેવ. ૪

શ્રી સિદ્ધાચલના દુહા.

સિદ્ધાચલ સમરૂં સદા, સોરઠ દેશ મોઝાર;
મનુષ્યજન્મ પામી કરી, વંદુ વારંવાર. ૧
એકેકું ડગલું ભરે, શત્રુંજય સમો જેહ;
ઋષભ કહે ભવ કોડના, કર્મ ખપાવે તેહ. ૨
સોરઠ દેશમાં સંચર્યો, ન ચઢ્યો ગઢ ગિરનાર;
શેત્રુંજી નદી નાહ્યો નહિ, એળે ગયો અવતાર. ૩

નેમિ વિના ત્રેવીશ પ્રભુ, આવ્યા વિમલગિરિંદ;
ભાવી ચોવીશી આવશે, પદ્મનાભાદિ જિણિંદ. ૪

જગમાં તીરથ દો વડા, શત્રુંજય ગિરનાર;
એક ગઢ ઋષભ સમોસર્યા, એક ગઢ નેમિકુમાર. ૫

સિદ્ધાચલ સિદ્ધિવર્યા, ગૃહી મુનિ લિંગ અનંત;
આગે અનંતા સિદ્ધશે, પૂજો ભવી ભગવંત. ૬

શત્રુંજયગિરિમંડણો, મરૂદેવાનો નંદ;
યુગલા ધર્મ નિવારણો, નમો યુગાદિ જિણંદ. ૭

૧૩. શ્રી સિદ્ધાચલજીનું ચૈત્યવંદન.

શ્રી શત્રુંજય સિદ્ધક્ષેત્ર, દીઠે દુરગતિ વારે;
ભાવ ધરીને જે ચઢે, તેને ભવપાર ઉતારે. ૧

અનંત સિદ્ધનો એહ ઠામ, સકલતીર્થનો રાય;
પૂરવ નવાણું રીખવદેવ, જ્યાં ઠવિયા પ્રભુ પાય. ૨

સૂરજકુંડ સોહામણો એ, કવડજક્ષ અભિરામ;
નાભિરાયા કુલમંડણો, જિનવર કરૂં પ્રણામ. ૩

૧૪. શ્રી સિદ્ધાચલજીનું ચૈત્યવંદન.

વિમલકેવલજ્ઞાનકમલાકલિત ત્રિભુવનહિતકરં;
સુરરાજસંસ્તુતચરણપંકજ, **નમો આદિ જિનેશ્વરં.** ૧
વિમલગિરિવરશૃંગમંડણ, પ્રવરગુણગણભૂધરં;
સુરઅસુરકિન્નરકોડિસેવિત— **નમો૦** ૨
કરતી નાટક કિન્નરીગણ, ગાય જિનગુણ મનહરં;
નિર્જરાવલિ નમે અહોનિશ— **નમો૦** ૩
પુંડરીક ગણપતિ સિદ્ધિ સાધી, કોડિ પણ મુનિ મનહરં;
શ્રીવિમલગિરિવરશૃંગસિદ્ધા— **નમો૦** ૪
નિજ સાધ્યસાધક સુર મુનિવર, કોડીનંત એ ગિરિવરં;
મુક્તિરમણી વર્યા રંગે— **નમો૦** ૫
પાતાલ-નર-સુર લોકમાંહિ, વિમલગિરિવરતો પરં;
નહિ અધિક તીરથ તીર્થપતિ કહે— **નમો૦** ૬
ઇમ વિમલગિરિવરશિખરમંડણ, દુઃખવિહંડણ ધ્યાઇએ;
નિજશુદ્ધસત્તા સાધનાર્થં, પરમજ્યોતિ નિપાઇએ. ૭
જિતમોહકોહ વિછોહનિદ્રા, પરમપદસ્થિત જયકરં;
ગિરિરાજ-સેવા-કરણ તત્પર, **પદ્મવિજય** સુહિતકરં. ૮

૧૫. શ્રી પુંડરીક સ્વામિનું ચૈત્યવંદન.

આદીશ્વર જિનરાયનો, ગણધર ગુણવંત;
પ્રગટ નામ પુંડરીક જાસ, મહીમાંહે મહંત. ૧
પંચ કોડી સાથે મુણિંદ, અણસણ તિહાં કીધ;
શુકલ ધ્યાન ધ્યાતાં અમૂલ, કેવલ તિહાં લીધ. ૨
ચૈત્રી પુનમને દિને એ, પામ્યા પદ મહાનંદ;
તે દિનથી પુંડરીકગિરિ, નામ દાન સુખકંદ. ૩

૧૬. શ્રી સિદ્ધચક્રજીનું ચૈત્યવંદન.

જો ધુરિ સિરિ અરિહંત મૂલ, દઢપીઠપઇટ્ઠિઓ;
સિદ્ધ સૂરિ ઉવજ્ઝાય સાહૂ, ચિહું પાસ ગરિટ્ઠિઓ. ૧
દંસણનાણ ચરિત્ત તવ હિ, પડિસાહા સુંદરૂ;
તત્તક્ખર સરવગ્ગ લદ્ધિ, ગુરૂ પયદલ દુંબરૂ. ૨
દિસિપાલજક્ખજક્ખિણીપમુહ,
સુરકુસુમેહિં અલંકિયો;
સો સિદ્ધચક્ક ગુરૂ કપ્પતરૂ,
અમ્હ મનવંછિય ફલ દિઓ. ૩

૧૭. શ્રી જ્ઞાનપંચમીનું ચૈત્યવંદન.

બાર પર્ષદા આગલે, શ્રી નેમિ જિનરાય;
મધુરધ્વનિ દિયે દેશના, ભવિજનને હિતદાય.

પંચમી તપ આરાધીએ, જિમ લહિએ જ્ઞાન અપાર;
કાર્તિક સુદિ પંચમી અહો, હરખ ઘણો બહુમાન.

પાંચ વર્ષ ઉપર વલી, પંચ માસ લગે જાણ;
અથવા જાવજ્જીવ લગે, આરાધો ગુણખાણ.

વરદત્ત ને ગુણમંજરી, પંચમી આરાધી;
અંતે આરાધન કરી, શિવપુરીને સાધી.

ઇણિપરે જે આરાધશે એ, પંચમી વિધિસંયુક્ત;
જિન ઉત્તમ પદ પદ્મને, નમી થાયે શિવભક્ત.

ત્રીજો વિભાગ સમાપ્ત.

વિભાગ-ચોથો.

પ્રાચીન સ્તવનો તથા પદો.

૧. શ્રી આદિનાથ જિન સ્તવન.

ઋષભદેવ હિતકારી,
        જગતગુરૂ ઋષભદેવ હિતકારી;
પ્રથમ તીર્થંકર પ્રથમ નરેસર,
        પ્રથમ યતિ વ્રતધારી. જ૦ ૧
વરસી દાન દેઈ તુમ જગમેં,
        ઇલતિ ઇતિ નિવારી;
તૈસી કાહી કરતુ નાહી કરૂના,
        સાહિબ બેર હમારી. જ૦ ૨

માગત નહી હમ હાથી ઘોરે,
ધન કન કંચન નારી;
દિઓ મોહી ચરનકમલકી સેવા,
યાહિ લગત મોહિ પ્યારી. જ૦ ૩

ભવલીલા વાસિત સુર ડારે,
તું પર સબહી ઉવારી;
મેં મેરો મન નિશ્ચલ કીનો,
તુમ આણા શિર ધારી. જ૦ ૪

એસો સાહિબ નહિ કોઉ જગમેં,
યાસું હોય દિલદારી;
દિલહી દલાલ પ્રેમકે બિચે,
તિહાં હઠ ખેંચે ગમારી. જ૦ ૫

તુમહી સાહિબ મે હું બંદા,
યા મત દિઓ વિસારી;
શ્રી નયવિજય વિબુધ સેવકકે,
તુમ હો પરમ ઉપકારી. જ૦ ૬

૨. શ્રી અજિતનાથ જિન સ્તવન.

પ્રીતલડી બંધાણી રે અજિત જિણંદશું,
પ્રભુ પાખે ક્ષણ એક મન ન સુહાય જો;
ધ્યાનની તાલી રે લાગી નેહશું.
જલદઘટા જીમ શિવસુત વાહન દાય જો. **પ્રી૦ ૧**
નેહ ઘેલું મન માહરૂં રે પ્રભુ અલજે રહે,
તન મન ધન એ કારણથી પ્રભુ મુજ જો;
માહરે તો આધાર રે સાહિબ રાઉલો,
અંતરગતનું પ્રભુ આગળ કહું ગુજઝ જો. **પ્રી૦ ૨**
સાહિબ તે સાચો રે જગમાં જાણીયે,
સેવકના જે સહેજે સુધારે કાજ જો;
એહવે રે આચરણે કેમ કરી રહું?
બિરૂદ તમારૂં તારણ તરણ જહાજ જો. **પ્રી૦ ૩**
તારકતા તુજમાંહે રે શ્રવણે સાંભળી,
તે ભણી હું આવ્યો છું દીન દયાલ જો;
તુજ કરૂણાની લહેરે રે મુજ કારજ સરે,
શું ઘણું કહિયે? જાણ આગલ કૃપાલ જો. **પ્રી૦ ૪**

કરૂણાધિક કીધી રે સેવક ઉપરે,
ભવભયભાવઠ ભાંગી ભક્તિ પ્રસંગ જો;
મનોવાંછિત ફલિયા રે પ્રભુ આલંબને,
કરજોડીને **મોહન** કહે મનરંગ જો. **પ્રી૦ ૫**

૩. શ્રી સંભવનાથ જિન સ્તવન.

સંભવ જિનવર વિનતિ,
અવધારો ગુણજ્ઞાતા રે;
ખામી નહિ મુજ ખીજમતે,
કદિય હોશો ફલ દાતા રે. **સં૦ ૧**

કરજોડી ઉભો રહું, રાત દિવસ તુમ ધ્યાને રે;
જો મનમાં આણો નહિ,
તો શું કહિયે થાને રે. **સં૦ ૨**

ખોટ ખજાને કો નહિ, દીજે વાંછિત દાનો રે;
કરૂણા નજર પ્રભુજી તણી,
વાધે સેવક વાનો રે. **સં૦ ૩**

કાલલબ્ધિ નહિ મતિ ગણો, ભાવલબ્ધિ તુમ હાથે રે;
લડથડતું પણ ગજબચ્ચું,
ગાજે ગયવર સાથે રે. સં૦ ૪
દેશો તો તુમહિ ભલા, બીજા તો નવિ યાચું રે;
વાચક **જસ** કહે સાંઇશું,
ફલશે એ મુજ સાચું રે. સં૦ ૫

૪. શ્રી પદ્મપ્રભ જિન સ્તવન.

[ગિરિવર દર્શન વિરલા પાવે—**એ દેશી.**]

ઘડી ઘડી સાંભરે સાંઇ સલૂના- ઘડી ઘડી૦
પદ્મપ્રભ જિન દિલસેં ન વિસરે,
માનું કિયો કછુ ગુનકો દૂના;
દરિસન દેખતહી સુખ પાઉં,
તો બિન હોત હું ઉના દૂના. ઘ૦ ૧
પ્રભુ ગુન જ્ઞાન ધ્યાન વિધિ રચના,
પાન સુપારી કાથા ચૂના;
રાગ ભયો દિલમેં આયોગે,
રહે છિપાયા ન છાના છૂના. ઘ૦ ૨

પ્રભુ ગુન ચિત્ત બાંધ્યો સબ સાખે,
કુન પેસે લેઈ ઘરકા ખૂના;
રાગ જગ્યા પ્રભુશું મોહિ પરગટ,
કહો નયા કોઉ કહો જૂના. ઘ૦ ૩
લોકલાજસેં જે ચિત્ત ચોરે,
સો તો સહજ વિવેકહી સૂના;
પ્રભુગુન ધ્યાન વિગર ભ્રમ ભૂલા,
કરે કિરિયા સો રાને રૂના. ઘ૦ ૪
મેં તો નેહ કિયો તોહિ સાથે,
અબ નિવાહ તો તો થેઈ હૂના;
જસ કહે તો બિન ઓર ન સેવું,
અમીય ખાઈ કુન ચાખે લૂના ? ઘ૦ ૫

૫. શ્રી ચન્દ્રપ્રભ જિન સ્તવન.

[રાગ—રામગ્રી.]

શ્રી ચન્દ્રપ્રભ જિનરાજ રાજે, વદન પૂનમ ચંદ રે;
ભવિક લોક ચકોર નિરખત,
લહે પરમાનંદ રે. શ્રી ચં૦ ૧

મહમહે મહિમાએ જસભર,
સરસ જસ અરવિંદ રે;
રુણઝણે કવિજન ભમર રસિયા,
લહી સુખ મકરંદ રે. શ્રી ચં૦ ૨

જસ નામે દોલત અધિક દીપે,
ટલે દોહગ દંદ રે;
જસ ગુન–કથા ભવ–વ્યથા ભાંજે,
ધ્યાન શિવતરૂકંદ રે. શ્રી ચં૦ ૩

વિપુલ હૃદય વિશાલ ભુજ યુગ,
ચલિતી ચાલ ગયંદ રે;
અતુલ અતિશય મહિમ-મંદિર,
પ્રણુત સુરનરવૃંદ રે. શ્રી ચં૦ ૪

મેં હું દાસ ચાકર પ્રભુ! તેરો,
શિષ્ય તુજ ફરજંદ રે;
જસવિજય વાચક ઇમ વિનવે,
ટાલો મુજ ભવ ફંદ રે. શ્રી ચં૦ ૫

૯. સુવિધિનાથ જિન સ્તવન.

[રાગ—કેદારો.]

મેં કીનો નહિ, તો બિન ઓરશું રાગ.

દિન દિન વાન ચઢત ગુન તેરો, જ્યું કંચન પરભાગ;
ઓરનમેં હે કષાયકી કાલિમા,
સો ક્યું સેવા લાગ. મેં૦ ૧

રાજહંસ તું માનસરોવર, ઓર અશુચિ રૂચિ કાગ;
વિષય ભુજંગમ ગરૂડ તું કહિયે,
ઓર વિષય વિષનાગ. મેં૦ ૨

ઓર દેવ જલ છીલ્લર સરિખે, તું તો સમુદ્ર અથાગ;
તું સુરતરૂ જગ-વાંછિત-પૂરન,
ઓર તો સુકે સાગ. મેં૦ ૩

તું પુરૂષોત્તમ તુંહિ નિરંજન, તું શંકર વડભાગ;
તું બ્રહ્મા તું બુદ્ધ મહાબલ, તુંહિ દેવ વીતરાગ. મેં૦ ૪

સુવિધિનાથ તુજ ગુન ફુલનકો, મેરો દિલ હે બાગ;
જસ કહે ભ્રમર રસિક હોઇ તામેં,
લીજે ભક્તિ પરાગ. મેં૦ ૫

૭. શ્રી શ્રેયાંસનાથ જિન સ્તવન.

[કરમ ન છૂટે રે પ્રાણીઆ—એ દેશી.]

તુમે બહુમિત્રી રે સાહિબા, માહરે તો મન એક;
તુમ વિણ બીજો રે નવિ ગમે, એ મુજ મોટી રે ટેક.
શ્રી શ્રેયાંસ કૃપા કરો૦ ૧
મન રાખો તુમે સવિ તણાં, પણ કિહાં એક મલી જાઓ;
લલચાવો લખ લોકને,
સાથી સહજ ન થાઓ. શ્રી૦ ૨
રાગભરે જનમન રહો, પણ ત્રિહું કાલ વૈરાગ;
ચિત્ત તુમારા રે સમુદ્રનો,
કોઇ ન પામે રે તાગ. શ્રી૦ ૩
એહવાસ્યું ચિત્ત મેળવ્યું, કેળવ્યું પહેલાં ન કાંઇ;
સેવક નિપટ અબુઝ છે,
નિરવહશો તુમે સાંઈ. શ્રી૦ ૪
નીરાગીશું રે કિમ મિલે, પણ મળવાનો એકાંત;
વાચક **જસ** કહે મુજ મિલ્યો,
ભક્તે કામણ તંત. શ્રી૦ ૫

૮. શ્રી વિમલનાથ જિન સ્તવન.

સેવો ભવિયાં વિમલ જિનેસર,

દુલ્લહા સજ્જન સંગા જી;

એહવા પ્રભુનું દર્શન લહેવું,

તે આળસમાંહિ ગંગા જી. સેવો૦ ૧

અવસર પામી આળસ કરશે, તે મૂરખમાં પહેલો જી;

ભુખ્યાને જિમ ઘેબર દેતાં,

હાથ ન માંડે ઘહેલો જી. સેવો૦ ૨

ભવ અનંતમાં દરિશન દીઠું, પ્રભુ એહવા દેખાડે જી;

વિકટ ગ્રંથી જે પોળ પોળિયો,

કર્મ વિવર ઉઘાડે જી. સેવો૦ ૩

તત્ત્વપ્રીતિકર પાણી પાયે, વિમલાલોકે આંજી જી;

લોયણ ગુરૂ પરમાન્ન દિયે તવ,

ભ્રમ નાખે સવિ ભાંજી જી. સેવો૦ ૪

ભ્રમ ભાંગ્યો તવ પ્રભુશું પ્રેમે, વાત કરૂં મન ખોલી જી;

સરલતણે જે હૈડે આવે,

તેહ જણાવે બોલી જી. સેવો૦ ૫

શ્રી **નયવિજય** વિબુધ પય સેવક,
વાચકજસ કહે સાચું જી;
કોડિ કપટ જો કોઈ દિખાવે,
તોહિ પ્રભુ વિણુ નવિ રાચું જી. **સેવો૦ ૬**

૯. શ્રી શાંતિનાથ જિન સ્તવન.

મારો મુજરો લ્યોને રાજ, સાહિબ શાંતિ સલુણા.
અચિરાજીના નંદન તોરે, દરિસણુ હેતે આવ્યો;
સમકિત રીઝ કરોને સ્વામી,
ભક્તિ ભેટણું લાવ્યો. **મારો૦ ૧**

દુઃખભંજન છે બિરૂદ તમારૂં, અમને આશ તુમારી;
તુમે નીરાગી થઇને છૂટો,
શી ગતિ હોશે અમારી ? **મારો૦ ૨**

કહેશે લોક ન તાણી કહેવું, એવડું સ્વામી આગે;
પણ બાળક જો બોલી ન જાણે,
તો કિમ વ્હાલો લાગે. **મારો૦ ૩**

માહરે તો તું સમરથ સાહિબ, તો કિમ ઓછું માનું?
ચિંતામણિ જેણે ગાંઠે બાંધ્યું,
તેહને કામ કિસ્યાનું? **મારો૦ ૪.**
અધ્યાતમ રવિ ઉગ્યો મુજ ઘટ, મોહતિમિર હર્યું જુગતે;
વિમલવિજયવાચકનો સેવક,
રામ કહે શુભ ભગતે. **મારો૦ ૫**

૧૦. શ્રી શાંતિનાથ જિન સ્તવન.

ક્ષણ ક્ષણ સાંભરો શાંતિ સલુણા;
ધ્યાન ભુવન જિનરાજ પરૂણા. ક્ષણ૦
શાંતિ જિનંદકો નામ અમીસેં,
ઉલ્લસિત હોત હમ રોમ વપુના; ક્ષણ૦
ભવ ચોગાનમેં ફિરતે પાયે,
છોરત મેં નહિ ચરન પ્રભુનાં. ક્ષણ૦ ૧
છીલ્લરમેં રતિ કબહુ ન પાવે,
જે ઝીલે જલ ગંગ યમુના; ક્ષણ૦
તુમ સમ હમ શિર નાથ ન થાશે,
કર્મ અધુના દૂના ધૂના. ક્ષણ૦ ૨

મોહ લરાઇમેં તેરી સહાઈ,
તો ક્ષણમેં છિન્ન છિન્ન કરુના; ક્ષણ૦
ન્નાહિ ધરે પ્રભુ આના ફૂના,
અચિરાસુત પતિ મોક્ષ વધૂના. ક્ષણ૦ ૩
ઓરકી પાસ મેં આશ ન કરતેં,
ચાર અનંત પસાય કરૂના; ક્ષણ૦
ક્યું કર માગત પાસ ધત્તૂરે,
યુગલિક યાચક કલ્પતરૂના. ક્ષણ૦ ૪
ધ્યાન ખડ્ગવર તેરે આસંગે,
મોહ ડરે સારી ભીક ભરૂના; ક્ષણ૦
ધ્યાન અરૂપી તો સાંઈ અરૂપી,
ભકતે ધ્યાવત તાના તુના. ક્ષણ૦ ૫
અનુભવ રંગ વધ્યો ઉપયોગે,
ધ્યાન સુપાનમેં કાથા ચૂના; ક્ષણ૦
ચિદાનંદ ઝકઝોલ ઘટાસેં,
શ્રીશુભવીરવિજય પડિપુન્ના. ક્ષણ૦ ૬

૧૧. શ્રી શાંતિનાથ જિન સ્તવન.

શાંતિ જિનેશ્વર સાચો સાહિબ,
શાંતિ કરણ ઈનકલિમેં; હો જિનજી !
તું મેરા મનમેં તું મેરા દિલમેં,
ધ્યાન ધરૂં પલપલમેં સાહેબજી. **તું મેરા૦ ૧**

ભવમાં ભમતાં મેં દરિસણ પાયો;
આશા પૂરો એક પલમેં. **હો૦ તું૦ ૨**

નિરમલ જ્યોત વદન પર સોહે;
નિકસ્યો જ્યું ચંદ વાદલમેં. **હો૦ તું૦ ૩**

મેરો મન તુમ સાથે લીનો;
મીન વસે જ્યું જલમેં. **હો૦ તું૦ ૪**

જિનરંગ કહે પ્રભુ શાંતિ જિનેશ્વર;
દીઠોજી દેવ સકલમેં. **હો૦ તું૦ ૫**

૧૨. શ્રી પાર્શ્વનાથ જિન સ્તવન.

રાતાં જેવાં ફુલડાંને, શામળ જેવો રંગ,
આજ તારી આંગીનો કાંઈ, રૂડો બન્યો રંગ;
પ્યારા પાસજી હો લાલ,
દીન દયાલ મને **નયણે નિહાલ. ૧**
જોગીવાડે જાગતો ને, માતો ધિંગડ મલ્લ;
શામળો સોહામણો કાંઈ,
જીત્યા આઠે મલ્લ. **પ્યારા૦ ૨**
તું છે મારો સાહિબો ને, હું છું તારો દાસ;
આશા પૂરો દાસની કાંઈ,
સાંભળો અરદાસ. **પ્યારા૦ ૩**
દેવ સઘળા દીઠા તેમાં, એક તું અવલ્લ;
લાખેણું છે લટકું ત્હારૂં,
દેખી રીઝે દિલ્લ. **પ્યારા૦ ૪**
કોઈ નમે પીરને ને, કોઈ નમે રામ;
ઉદયરત્ન કહે પ્રભુજી,
મારે તુમશું કામ. **પ્યારા૦ ૫**

૧૩. શ્રી પાર્શ્વનાથ જિન સ્તવન.

મેરે સાહિબ તુમહિ હો, પ્રભુ પાસ જિણંદા !,
ખિજમતગાર ગરીબ હું, મેં તેરા બંદા. **મેરે૦ ૧**
મેં ચકોર કરૂં ચાકરી, જબ તુમહિ ચંદા;
ચક્રવાક મેં હુઈ રહું, જબ તુમહિ દિણંદા. **મેરે૦ ૨**
મધુકર પરે મેં રનઝનું, જબ તુમ અરવિંદા;
ભક્તિ કરૂં ખગપતિ પરે, જબ તુમહિ ગોવિંદા. **મેરે૦ ૩**
તુમ જબ ગર્જિત ઘન ભયે, તબ મેં શિખિનંદા;
તુમ સાયર જબ મેં તદા, સુરસરિતા અમંદા. **મેરે૦ ૪**
દૂર કરો દાદા પાસજી ! ભવ-દુઃખકા ફંદા;
વાચક જસ કહે દાસકું, દિયો પરમાનંદા. **મેરે૦ ૫**

૧૪. શ્રી અંતરીક્ષ પાર્શ્વનાથનું સ્તવન.

જય ! જય ! જય ! જય ! પાસ જિણંદ; ટેક૦
અંતરીક પ્રભુ ! ત્રિભુવન તારન,
ભવિક કમલ ઉલ્લાસ દિણંદ. **જય૦ ૧**

તેરે ચરન શરન મેં કીને, તૂં બિનું કુન તોરે ભવ ફંદ;
પરમ પુરૂષ પરમારથ-દર્શી,
તૂં દિયે ભવિકકું પરમાનંદ. જય૦ ૨

તૂં નાયક તૂં શિવસુખ-દાયક, તૂં હિતચિંતક તૂં સુખકંદ;
તૂં જનરંજન તૂં ભવભંજન,
તૂં કેવલ-કમલા-ગોવિંદ. જય૦ ૩

કોડી દેવ મિલકે કર ન શકે, એક અંગૂઠ રૂપ પ્રતિછંદ;
ઐસો અદ્ભુત રૂપ તિહારો,
વરખત માનુ અમૃતકો બુંદ. જય૦ ૪

મેરે મન મધુકરકે મોહન, તુમ હો વિમલ સદલ અરવિંદ;
નયન ચકોર વિલાસ કરતુ હે,
દેખત તુમ મુખ પૂરનચંદ. જય૦ ૫

દૂર જાવે પ્રભુ ! તુમ દરિશનતેં,
દુ:ખ-દોહગ દારિદ્ર-અઘ-દંદ;
વાચક જસ કહે સહસ ફલતેં તુમ હો,
જે બોલે તુમ ગુનકે વૃંદ. જય૦ ૬

૧૫. શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથનું સ્તવન.

(રાગ—**શ્રી રાગ.**)

અબ મોહે ઐસી આય બની;
શ્રી શંખેસર પાસ જીનેસર,
મેરે તું એક ધની. અબ૦ ૧

તુમ બિનુ કોઉ ચિત્ત ન સુહાવે, આવે કોડી ગુણી;
મેરો મન તુજ ઉપર રસિયો,
અલિ જિમ કમલ ભણી. અબ૦ ૨

તુમ નામે સવિ સંકટ ચૂરે, નાગરાજ ધરણી;
નામ જપું નિશિવાસર તેરો,
એ શુભ મુજ કરણી. અબ૦ ૩

કોપાનલ ઉપજાવત દુર્જન, મથન વચન અરની;
નામ જપું જલધાર તિહાં તુજ,
ધારૂં દુઃખ હરની. અબ૦ ૪

મિથ્યામતિ બહુ જન હે જગમેં, પદ ન ધરત ધરની;
ઉનકો અબ તુજ ભક્તિ પ્રભાવે,
ભય નહિ એક કની. અબ૦ ૫

સજ્જન-નયન સુધારસ-અંજન, દુરજન રવિ ભરની;
તુજ મૂરતિ નિરખે સો પાવે,
સુખ જસ લીલ ઘની. અબ૦ ૬

૧૬. શ્રી મહાવીર સ્વામીનું સ્તવન.

ગિરૂઆરે ગુણ તુમતણા, શ્રી વર્દ્ધમાન જિનરાયા રે;
સુણતાં શ્રવણે અમી ઝરે,
મ્હારી નિર્મળ થાયે કાયા રે. ગિ૦ ૧

તુમ ગુણગણ ગંગાજલે, હું ઝીલી નિર્મળ થાઉં રે;
અવર ન ધંધો આદરૂં,
નિશદિન તોરા ગુણ ગાઉં રે. ગિ૦ ૨

ઝીલ્યા જે ગંગાજલે, તે છિલ્લર જલ નવિ પેસે રે;
જે માલતી ફુલે મોહિયા,
તે બાવલ જઈ નવિ બેસે રે. ગિ૦ ૩

ઇમ અમે તુમ ગુણ ગોઠશું, રંગે રાચ્યા ને વલી માચ્યા રે;
તે કિમ પરસુર આદરૂં,
જે પરનારી વશ રાચ્યા રે. ગિ૦ ૪

તું ગતિ તું મતિ આશરો, તું આલંબન મુજ પ્યારો રે;
વાચક જસ કહે માહરે,
તું જીવજીવન આધારો રે. ગિ૦ ૫

૧૭. શ્રી મહાવીર સ્વામીનું સ્તવન.

[રાગ–**કાફી.**]

સાહિબ ધ્યાયા મન મોહના,
અતિ સોહના ભવિ બોહના. સા૦ ૧

આજથેં સફલ મેરે, માનું ચિંતામણિ પાયા; **સા૦**
ચોસઠ ઈંદ્રે મિલિય પૂજ્યો, ઈંદ્રાની ગુન ગાયા. **સા૦ ૨**

જનમ મહોત્સવ કરે દેવ, મેરૂ શિખર લે આયા; **સા૦**
હરિકો મન સંદેહ જાની, ચરનેં મેરૂ ચલાયા. **સા૦ ૩**

અહિ વેતાલ રૂપ દાખી, દેવે ન વીર ખોભાયા; **સા૦**
પ્રગટ ભયે પાય લાગી, વીર નામે બુલાયા. **સા૦ ૪**

ઈંદ્ર પૂછે વીર કહે, વ્યાકરન નીપાયા; **સા૦**
મોહથેં નિશાલ-ઘરનેં, બુહિ વીર પઢાયા. **સા૦ ૫**

વરસી દાન દેઈ ધીર, લેઈ વ્રત સુહાયા; **સા૦**
સાલતલેં ધ્યાન ધ્યાતેં, ઘાતી ઘન ખપાયા. **સા૦ ૬**

લહિ અનંત જ્ઞાન આપ, રૂપ ઝગમગાયા; **સા૦**
જસ કહે હમ સોઈ વીર, જ્યોતિસું જ્યોતિ મિલાયા. સા૦ ૭

૧૮. શ્રી સીમંધર જિન સ્તવન.

સુણો ચંદાજી ! સીમંધર પરમાતમ પાસે જાજો;
મુજ વિનતડી, પ્રેમ ધરીને, એણી પેરે તુમે સંભળાવજો.

જે ત્રણ ભુવનનો નાયક છે, જસ ચોસઠ ઇંદ્ર પાયક છે;
નાણ દરિસણ જેહને ખાયક છે. સુણો૦ ૧

જેની કંચનવરણી કાયા છે, જસ ધોરી લંછન પાયા છે;
પુંડરીકગિણી નગરીનો રાયા છે. સુણો૦ ૨

બાર પર્ષદામાંહિ બિરાજે છે,
જસ ચોત્રીશ અતિશય છાજે છે;
ગુણ પાંત્રીશ વાણીયે ગાજે છે. સુણો૦ ૩

ભવિજનને જે પડિબોહે છે,
તુમ અધિક શીતળ ગુણ સોહે છે;
રૂપ દેખી ભવિજન મોહે છે. સુણો૦ ૪

તુમ સેવા કરવા રસિયો છું, પણ ભરતમાં દૂરે વસિયો છું;
મહા મોહરાયકર ફસિયો છું. સુણો૦ ૫

પણ સાહિબ ચિત્તમાં ધરિયો છે,
તુમ આણા ખડગકર ગ્રહિયો છે;
તો કાંઇક મુજથી ડરિયો છે. સુણો૦ ૬

જિન **ઉત્તમ** પૂંઠ હવે પૂરો, કહે **પદ્મવિજય** થાઉં શૂરો;
તો વાધે મુજ મન અતિ નૂરો. સુણો૦ ૭

૧૯. શ્રી સિદ્ધાચલજીનું સ્તવન.

સિદ્ધાચલ ગિરિ ભેટ્યા રે, ધન્ય ભાગ્ય હમારાં.
એ ગિરિવરનો મહિમા મોટો, કહેતાં ન આવે પારો;
રાયણ રૂખ સમોસર્યા સ્વામી,
પૂર્વ નવાણું વારા રે. ધન્ય૦ ૧
મૂલનાયક શ્રી આદિ જિનેસર, ચઉમુખ પ્રતિમા ચારા;
અષ્ટદ્રવ્યશું પૂજો ભાવે,
સમકિત મૂલ આધારા રે. ધન્ય૦ ૨
ભાવભક્તિશું પ્રભુગુણ ગાતાં, અપના જન્મ સુધારા;
યાત્રા કરી ભવિજન શુભ ભાવે,
નરક તિર્યંચ ગતિ વારા રે. ધન્ય૦ ૩
દૂર દેશાંતરથી હું આવ્યો, શ્રવણે સુણી ગુણ તારા;
પતિત ઉદ્ધારણ બિરૂદ તુમારૂં,
એ તીરથ જગ સારા રે. ધન્ય૦ ૪

સંવત અઢાર ત્યાસી માસ અષાડા, વદિ આઠમ ભોમવારા;
પ્રભુજીકે ચરણ પ્રતાપકે સંઘમેં,
ખીમારતન પ્રભુ પ્યારા રે. ધન્ય૦ ૫

૨૦. શ્રી સિદ્ધાચલજીનું સ્તવન.

વિમલાચલ નિતુ વંદિએ, કીજે એહની સેવા;
માનું હાથ એ ધર્મનો, શિવતરૂ ફલ લેવા. વિ૦ ૧

ઉજ્જવલ જિન ગૃહ મંડલી, તિહાં દીપે ઉત્તંગા;
માનું હિમગિરિ-વિભ્રમે, આઈ અંબર ગંગા. વિ૦ ૨

કોઈ અનેરૂં જગ નહિ, એ તીરથ તોલે;
એમ શ્રીમુખ હરિ આગલે, શ્રીસીમંધર બોલે. વિ૦ ૩

જે સઘળાં તીરથ કહ્યાં, યાત્રા ફળ કહીએ;
તેહથી એ ગિરિ ભેટતાં, શત-ગુણું ફળ લહીએ. વિ૦ ૪

જનમ સફલ હોય તેહનો, જે એ ગિરિ વંદે;
સુજસવિજય સંપદ લહે, તે નર ચિર નંદે. વિ૦ ૫

૨૧. શ્રી સિદ્ધાચલજીનું સ્તવન.

સિદ્ધાચલના વાસી પ્યારા, લાગે મોરા રાજીંદા.

ઈણુરે ડુંગરીયામાં ઝીણી ઝીણી કોરણી;
ઉપર શિખર બિરાજે. મો૦ સિ૦ ૧

કાને કુંડલ માથે મુગટ બિરાજે,
બાંહે બાજુબંધ છાજે. મો૦ સિ૦ ૨

ચૌમુખ બિંબ અનોપમ છાજે,
અદ્‌ભુત દીઠે દુઃખ ભાંજે. મો૦ સિ૦ ૩

ચુવા ચુવા ચંદન ઔર અરગજા,
કેસર તિલક વિરાજે. મો૦ સિ૦ ૪

ઈણે ગિરિ સાધુ અનંતા સિદ્ધા,
કહેતાં પાર ન આવે. મો૦ સિ૦ ૫

જ્ઞાનવિમલ પ્રભુ એણી પેરે બોલે,
આ ભવ પાર ઉતારો. મો૦ સિ૦ ૬

ચોથો વિભાગ સમાપ્ત.

પાંચમો વિભાગ—

—નાનાં સ્તવનો તથા પદો.

મનો-વેદના.

[રાગ-**આશાવરી.**]

પ્રભુ મેરે અઇસી આય બની,

મનકી વ્યથા કુનપેં કહીએ, જાનો આપ ધની. **પ્રભુ૦** ૧

જનમ મરણ જરા જીઉ ગઈ લહે, વિલગી વિપત્તિ ઘની;
તન મન નયન દુઃખ દેખત,
સુખ નવી એક કની. **પ્રભુ૦** ૨

ચિત્ત દુભઇ દુરજનકે બયના, જૈસે અર અગની;
સજ્જન કોઉ નહિ જાકે આગે,
બાત કહું અપની. **પ્રભુ૦** ૩

ચઉ ગઇ ગમણુ–ભ્રમણુ–દુ:ખ વારો, બિનતિ એહી સુની;
અવિચલ સંપદ જસકું દીજે,
અપને દાસ બની. પ્રભુ૦ ૪

૨. પ્રભુ પ્રત્યે રાગ.

[રાગ—સામેરી.]

મેરે પ્રભુસું પ્રગટ્યો પૂરન રાગ–ટેક૦

જિન–ગુન–ચંદ–કિરનસું ઉમગ્યો,
સહજ સમુદ્ર અથાગ. મેરે૦ ૧
ધ્યાતા ધ્યેય ભયે દોઉ એકહુ, મિટ્યો ભેદકો ભાગ;
કુલ બિદારી ચલે જબ સરિતા,
તબ નહિ રહત તડાગ. મેરે૦ ૨
પૂરન મન સબ પૂરન દીસે, નહિ દુબિધાકો લાગ;
પાઉં ચલત પનહી જો પહિરે,
નહિ તસ કંટક લાગ. મેરે૦ ૩
ભયો પ્રેમ લોકોત્તર જૂઠો, લોક બંધકો તાગ;
કહો કોઉ કછુ હમતો ન રૂચે,
છૂટી એક વીતરાગ. મેરે૦ ૪

વાસત હે જિનગુન મુઝ દિલકું, જેસો સુરતરૂ બાગ;
ઓર વાસના લગેં ન તાતેં,
જસ કહે તૂં વડભાગ. મેરે૦ ૫

૩. ક્યું કર ભક્તિ કરૂં ?

[**માલકોશ.**]

ક્યું કર ભક્તિ કરૂં પ્રભુ તેરી–ક્યું૦
ક્રોધ લોભ મદ માન વિષય રસ,
છાંડત ગેલ ન મેરી. ક્યું૦ ૧
કર્મ નચાવે તિમહિ નાચત,
માયાવશ નટ ચેરી. ક્યું૦ ૨
દૃષ્ટિરાગ દૃઢ બંધન બાંધ્યો,
નિકસન ન લહી સેરી. ક્યું૦ ૩
કરત પ્રશંસા સબ મિલ અપની,
પરનિંદા અધિકેરી. ક્યું૦ ૪
કહત **માન** જિન ભાવ ભગતિ બિન,
શિવગતિ હોત ન નેરી. ક્યું૦ ૫

૪. ત્વમેવ શરણું મમ.

(રાગ–કાફી.)

તો બિનુ ઓર ન જાચું, જિનંદરાય! તો૦ ટેક૦

મેં મેરો મન નિશ્ચય કીનો,
  એહમાં કછુ નહિ કાચું. **જિનંદરાય! તો૦** ૧

તુમ ચરન-કમલપર ભ્રમર-મન મેરો,
  અનુભવરસ ભર ચાખું;
'અંતરંગ અમૃતરસ ચાખો,'
  એહ વચન મન સાચું. **જિનંદરાય! તો૦** ૨

જસ પ્રભુ ધ્યાયો મહારસ પાયો, અવર રસે નહિ રાચું;
અંતરંગ ફરસ્યો દરસન તેરો,
  તુજ ગુણ-રસ સંગ માચું. **જિનંદરાય! તો૦** ૩

૫. પ્રભુનું અદ્ભુત રૂપ.

[રાગ–દેવગંધાર.]

દેખો માઇ! અજબ રૂપ જિનજી કો;

ઉનકે આગે ઓર સબહું કો,
  રૂપ લાગે મોહે ફીકો. દેખો૦ ૧

લોચન કરૂના-અમૃત-કચોલે, મુખ સોહે અતિ નીકા;
કવિ **જસવિજય** કહે યોં સાહિબ,
નેમજી ત્રિભુવન ટીકા. **દેખો**૦ ૨

૬. પ્રભુને શરણે.

[રાગ-**ધન્યાશ્રી** અથવા **ગુર્જરી.**]

જિન ! તેરે ચરન સરન ગ્રહું—ટેક૦
હૃદય કમલમેં ધ્યાન ધરત હું,
શિર તુજ આણ વહું. **જિન !** ૧
તુજ સમ ખોલ્યો દેવ ખલકમેં, પેખ્યો નાહિ કબહું;
તેરે ગુનકી જપું જપમાલા,
અહનિશિ પાપ દહું. **જિન !** ૨
મેરે મનકી તુમ સબ જાનો, ક્યા મુખ બહોત કહું ?
કહે **જસવિજય** કરો ત્યું સાહિબ,
જ્યું ભવ-દુઃખ ન લહું. **જિન !** ૩

૭. સાંઇની યાદ.

[કવાલી.]

સાંઇશું દિલ્લગા પ્રાની, નિસાનું પર નથાબાંની;
કચ્ચે ઘટ જલ ભર્યા જેસા, ભરૂસા પિંડકા તેસા. **સાં૦ ૧**

ઓરત ઓર મહેલ કયા કરના,
છોર કર એક દિન મરના;
તેરા કોઈ નહીં કિસી બાતે,
ચલેગા એકિલા રાતે. **સાં૦ ૨**

સાંઈકું યાદ કર હરદમ્મ, પ્રભુસેં યું મિલોંગે તમ્મ;
સાંઈ હરરોજ દિલપેઠે, સદા **શુભવીર** ઘરબેઠે. **સાં૦ ૩**

૮. શ્રી ઋષભદેવ જિન સ્તવન.

ઋષભજિણંદા ઋષભજિણંદા,
તું સાહિબ હું છું તુજ બંદા;
તુજશું પ્રીત બની મુજ સાચી,
મુજ મન તુજ ગુણશું રહ્યો રાચી. **ઋ૦ ૧**

દીઠા દેવ રૂચે ન અનેરા, તુજ પાખલિએ ચિત્તડું દિયે ફેરા;
સ્વામી શું કામણડલું કીધું,
ચિત્તડું અમારૂં ચોરી લીધું. ઋ૦ ૨
પ્રેમ બંધાણો તેતો જાણો, નિરવહશો તો હોશે પ્રમાણો;
વાચક જસ વિનવે જિનરાજ,
બાંહ ગ્રહ્યાની તુજને લાજ. ઋ૦ ૩

૯. શ્રી ધર્મનાથ જિન સ્તવન.

[રાગ–સોહાગ–તાલ–દીપચંદી.]

જિનંદ પદ કયું બીસરો રે સુજ્ઞાની ? એ ટેક૦
મન વચ તન કર પદકજ સેવો,
ભૃંગ પરે લપટાની. જિનંદ૦ ૧
ધર્મનાથ જિન ધર્મકે ધોરી,
કરમ કલંક મીટાની. જિનંદ૦ ૨
નગર નકોદર બિંબ બીરાજે,
કર દરસન સુખ માની. જિનંદ૦ ૩
આતમ અનુભવ રસકે દાતા,
વેગે વરૂં શિવરાની. જિનંદ૦ ૪

૧૦. શ્રી શાન્તિનાથ જિન સ્તવન.

પોસહમાં પારેવડો રાખ્યો, શરણે લેઈ રે;
તન સાટે જીવાડ્યો અભય-દાન દેઈ રે. પો૦ ૧
અનાથ જીવનો નાથ કહાવે, ગુણનો ગેહી રે;
તો મુજને પ્રભુ તારતાં કહો, એ વાત કેહી રે. પો૦ ૨
ગરીબનિવાજ તું ગિરૂઓ સાહિબ, શાન્તિ સનેહી રે;
ઉદયરત્ન પ્રભુ તુજ શું બાંધી, પ્રીત અછેહી રે. પો૦ ૩

૧૧. શ્રી મુનિસુવ્રત જિન સ્તવન.

આજ સફલ દિન મુજ તણો, મુનિસુવ્રત દીઠા;
ભાંગી તે ભાવઠ ભવતણી,
દિવસ દુરિતના નીઠા. આ૦ ૧
આંગણે કલ્પવેલી ફલી, ઘન અમીયના વૂઠા;
આપ માગ્યા તે પાસા ઢલ્યા,
સુર સમકિતી તૂઠા. આ૦ ૨
નિયતિ હિત દાન સનમુખ હુવે, સ્વપુણ્યોદય સાથે;
જસ કહે સાહિબે મુગતિનું,
કરિઉં તિલક નિજ હાથે. આ૦ ૩

૧૨. શ્રી નમિનાથ જિન સ્તવન.

મુજ મન પંકજ ભમરલે, શ્રીનમિજિન જગદીશો રે;
ધ્યાન કરૂં નિત તુમતણું,
નામ જપું નિશદીશો રે. મુજ૦ ૧
ચિત્તથકી કદિયે નવિ વિસરે, દેખીયે આગળ ધ્યાને રે;
અંતર તાપથી જાણીયે,
દૂર રહ્યાં અનુમાને રે. મુજ૦ ૨
તું ગતિ તું મતિ આશરો, તુંહિજ બાંધવ મોટો રે;
વાચક જસ કહે તુજ વિના,
અવર પ્રપંચ તે ખોટો રે. મુજ૦ ૩

૧૩. શ્રી નેમનાથ જિન સ્તવન.

સખિ હે યા ગતિ કૌન હે તોરી ?
ઇત ઉત સુંહી ફિરત ગહેલી,
કંત ગયો ચિત્ત ચોરી. સ૦ ૧
ચિંતવત હે વિરહાનલ બુઝવત, સિંચ નયનજલ ભોરી;
જાનત હે ઉહાહે વડવાનલ,
જલણુ જલ્યો ચિહુ ઓરી. સ૦ ૨

ચલ ગિરનાર પિયા દિખલાવું, નેહે નિહાવન ઘોરી;
હિલિ મિલિ મુગતિ મહેલમેં ખેલે,
જસ પ્રણમે યા જોરી. સ૦ ૩

૧૪. રાજુલ–નિવેદન.

[રાગ–કાફી.]

દેખતહી ચિત્ત ચોર લિયો હે, દેખતહી ચિત્ત ચોર લિયો;
સામકો નામ રૂચત મોહિ અહનિશિ,
સામ બિના કહા કાજ જિયો. દેખતહી૦ ૧

સિદ્ધિવધૂકે લિયે મુઝ છોરી, પશુઅનકે શિર દોષ દિયો;
પરકી પીર ન જાનત તાસો,
વૈર વસાયો જો નેહ કિયો. દેખતહી૦ ૨

પ્રાન ધરત મેં પ્રાનપિયા બિન, વજ્રહિથેં મોહિ કઠિન હિયો;
જસ પ્રભુ નેમિ મિલે દુઃખ ડાર્યો,
રાજુલ શિવ સુખ અમૃત પિયો. દેખતહી૦ ૩

૧૫. શ્રી પાર્શ્વનાથ જિન સ્તવન.

ચાલ ચાલ કુંવર ચાલ, તારી ચાલ ગમે રે;
તુજ દીઠડા વિના મીઠડા મારા, પ્રાણ ભમે રે. ચા૦ ૧
ખોલામાંહિ પડતું મેલે, રીસે દમે રે;
માવડી વિના આવડું ખુંદું, કોણ ખમે રે. ચા૦ ૨
માતા વામા કહે મુખડું જોતાં, દુઃખડાં શમે રે;
લળી લળી ઉદયરત્ન પ્રભુ, તુજને નમે રે. ચા૦ ૩

૧૬. શ્રી અંતરીક્ષ પાર્શ્વનાથનું સ્તવન.

ભેટે ભેટે સલુને પ્રભુ અંતરીક ભેટે-ટેક૦
જગત વચ્છલ જગ હિતદાઈ, સલુને પ્રભુ ભેટે;
મોહ ચોર જબ જોર ફિરાવત,
તબ સમરવો પ્રભુ નેટે સ૦ ૧
ઓર સખાઈ ચાર દિવસકી, સાચ સખા પ્રભુ ભેટે;
ઈતનો આપ વિવેક વિચારે, માયામેં મત લેટે. સ૦ ૨

ભામણડે તો ભૂખ ન ભાંજે, બિનુ ભોજન ગયે પેટ;
ભગવંત ભક્તિ વિના સવિ નિષ્ફલ,
જસ કહે ભક્તિ મેં ભેટે. સ૦ ૩

૧૭. પ્રભુસેવા.

[રાગ—નટ.]

સુખદાઈ રે સુખદાઈ, દાદો પાસજી સુખદાઈ;
ઐસો સાહિબ નહિ કોઈ જગમેં,
સેવા કીજે દીલ લાઈ. સુ૦ ૧
સબ સુખદાયક એહિજ નાયક, એહિ સાયક સુસહાઇ;
કિંકરકું કરે શંકર સરિસો,
આપે અપની ઠકુરાઈ. સુ૦ ૨
મંગલ રંગ વધે પ્રભુ ધ્યાને, પાપવેલી જાએ કરમાઇ;
શીતલતા પ્રગટે ઘટ અંતર,
મિટે મોહકી ગરમાઈ. સુ૦ ૩
કહા કરૂં સુરતરૂ ચિંતામણિકું, જો મેં પ્રભુ સેવા પાઈ;
શ્રી જસવિજય કહે દર્શન દેખ્યો,
ઘર—અંગન નવનિધિ આઈ. સુ૦ ૪

૧૮. હૃદય પ્રાર્થના.

(રાગ—**ધન્યાશ્રી** અથવા **દરબારી કાનડો.**)

વામાનંદન જગદાનંદન, સેવકજન-આસા-વિસરામ;
નેક નજર કરી મોહિપર નિરખો,
તુમ હો કરૂના રસ કે ધામ. **વામા૦** ૧
ઇતની ભૂમિ પ્રભુ તુમહી આન્યો,
પરિ પરિ બહુત બઢાઇ મામ;
અબ દો ચાર ગુનઠાન બઢાવત,
લાગત હે કહા તુમકું દામ. **વામા૦** ૨
અહનિશિ ધ્યાન ધરૂં હું તેરો, મુખથી ન વિસારૂં તુમ નામ;
શ્રી **નયવિજય** વિબુધવર સેવક,
કહે તુમ મેરે આતમરામ. **વામા૦** ૩

૧૯. શ્રી મહાવીર સ્વામીનું સ્તવન.

ત્રિશલાદે ગોદ ખીલાવે છે, ત્રિશલાદે ગોદ ખીલાવે છે;
વીર જિનંદ જગત કરપાલા,
તેરાહી દરશ સુહાવે છે. **ત્રિ૦** ૧

આ મેરે વ્હાલા ત્રિભુવનલાલા,
ઠુમક ઠુમક ચલ આવે છે. ત્રિ૦ ૨
પારણે પોઢયો ત્રિભુવનનાયક,
ફિર ફિરકે કંઠ લગાવે છે. ત્રિ૦ ૩
આવો સખી મુજ નંદન દેખો,
જગત ઉદ્યોત કરાવે છે. ત્રિ૦ ૪
આતમ અનુભવ રસકે દાતા,
ચરન શરન તુમ ભાવે છે. ત્રિ૦ ૫

૨૦. શ્રી સિદ્ધગિરિનું સ્તવન.

વિમલગિરિ ક્યું ન ભયે હમ મોર;
સિદ્ધવડ રાયણ રૂખકી શાખા,
ઝુલત કરત ઝકોર. વિમલ૦ ૧
આવત સંઘ રચાવત અંગિયા, ગાવત ગુણ ઘમઘોર;
હમભી છત્ર કલા કરી નિરખત,
કટને કર્મ કઠોર. વિમલ૦ ૨
મૂરત દેખ સદા મન હરખે, જૈસે ચંદ ચકોર;
શ્રી રિખહેસર દાસ તિહારો,
અરજ કરત કર જોર. વિમલ૦ ૩

૨૧. શ્રી સિદ્ધગિરિનું સ્તવન.

વિમલગિરિ વિમલતા સમરીયે,

કમલદલ નયન જગદીશ રે;

ત્રિભુવન દીપક દીપતો,

જિહાં જયો શ્રી યુગાદીશ રે. વિ૦ ૧

પાપના તાપ સવિ ઉપશમે, પ્રહસમે સમરતાં નામ રે;

પૂજતાં પાય શ્રી ઋષભનાં,

સંપજે વંછિત કામ રે. વિ૦ ૨

ઋદ્ધિ રાગ્રિમ ઘણી ઘર મિલે, પયતલે કનકની કોડી રે;

નાભિ નરનાથ સુત સમરણે,

ઈમ ભણે વિનય કરજોડી રે. વિ૦ ૩

પાંચમો વિભાગ સમાપ્ત.

છઠ્ઠો વિભાગ 卐

卐 સ્તુતિઓ.

૧. શ્રી આદિનાથ જિન સ્તુતિ.

આદિ જિનવર રાયા, જાસ સોવન્ન કાયા,
મરૂદેવી માયા, ધોરી લંછન પાયા;
જગત સ્થિતિ નિપાયા, શુદ્ધચારિત્ર પાયા,
કેવલસિરિ રાયા, મોક્ષ નગરે સિધાયા. ૧

૨. શ્રી આદિનાથ જિન સ્તુતિ.

નૌમ્યાદીશં કર્મોન્મુક્તમ્ ॥ ૧ ॥
સર્વજ્ઞા વો મુક્તિ રાન્તુ ॥ ૨ ॥

જૈનં સૂક્તં તક્ષ્યાત્ કર્મ ॥ ૩ ॥
ગોવક્ત્રો વઃ શ્રીભ્યો ભૂયાત્ ॥ ૪ ॥

૩. શ્રી શાન્તિનાથ જિન સ્તુતિ.

શાન્તિ સુહંકર સાહિબો, સંયમ અવધારે,
સુમિત્રને ઘરે પારણું, ભવ પાર ઉતારે;
વિચરંતા અવનીતલે, તપ ઉગ્ર વિહારે,
જ્ઞાન ધ્યાન એક તાનથી, તિર્યંચને તારે. ૧

૪. શ્રી શાન્તિનાથ જિન સ્તુતિ.

દદ્યાદર્હન્ શાન્તિઃ શાન્તિમ્ ॥ ૧ ॥
સાર્વસ્તોમં સ્તૌમ્યસ્તાઘમ્ ॥ ૨ ॥
સિદ્ધાન્તઃ સ્તાજ્જૈનો મુક્ત્યૈ ॥ ૩ ॥
નિર્વાણી વો વિઘ્નં હન્યાત્ ॥ ૪ ॥

૫. શ્રી નેમિનાથ જિન સ્તુતિ.

સુર અસુર વંદિત પાય પંકજ,
મયણ મલ્લ અક્ષોભિતં,
ઘન સુઘન શ્યામ શરીર સુંદર,
શંખલંછન શોભિતં;
શિવાદેવી-નંદન ત્રિજગવંદન,
ભવિક કમલ દિનેશ્વરં,
ગિરનાર ગિરિવર શિખર વંદુ,
શ્રી નેમિનાથ જિનેશ્વરં. ૧

૬. શ્રી નેમિનાથ જિન સ્તુતિ.

નેમિં નાથં વન્દે બાઢમ્ ॥ ૧ ॥
સર્વે સાર્વાઃ સિદ્ધિં દદ્યુઃ ॥ ૨ ॥
જૈની વાણી સિદ્ધ્યૈ ભુયાત્ ॥ ૩ ॥
કલ્યાણં મે દદ્યાદમ્બા ॥ ૪ ॥

૭. શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથની સ્તુતિ.

શંખેશ્વર પાસજી પૂજીએ,
નર ભવનો લાહો લીજીએ;
મન વંછિત પૂરણ સુરતરૂ,
જય વામાસુત અલવેસરૂ. ૧

દોય રાતા જિનવર અતિ ભલા,
દોય ધોલા જિનવર ગુણનીલા;
દોય નીલા દોય શામલ કહ્યા,
સોલે જિન કંચન વર્ણ લહ્યા. ૨

આગમ તે જિનવર ભાખીયો,
ગણધર તે હૈડે રાખીયો;
તેહનો રસ જેણે ચાખીયો,
તે હુવો શિવસુખ સાખીયો. ૩

ધરણેંદ્રરાય પદ્માવતી,
પ્રભુ પાર્શ્વતણા ગુણ ગાવતી;
સહુ સંઘના સંકટ ચૂરતી,
નયવિમલનાં વંછિત પૂરતી. ૪

૮. શ્રી પાર્શ્વનાથ જિન સ્તુતિ.

પાર્શ્વો નાથો જીયાન્નિત્યમ્ ॥ ૧ ॥
સાર્વઃ સંઘો દદ્યાચ્છં મે ॥ ૨ ॥
અર્હદ્વાક્યં સિદ્ધિં દદ્યાત્ ॥ ૩ ॥
ભદ્રં નિત્યં દેયાત્ પદ્મા ॥ ૪ ॥

૯. શ્રી મહાવીર સ્વામીની સ્તુતિ.

જય જય ભવિ હિતકર, વીર જિનેશ્વર દેવ,
સુરનરના નાયક, જેહની સારે સેવ;
કરૂણા રસ કંદો, વંદો આણંદ આણી,
ત્રિશલાસુત સુંદર, ગુણમણિ કેરો ખાણી. ૧

જસ પંચ કલ્યાણક, દિવસ વિશેષ સુહાવે,
પણ થાવર નારક, તેહને પણ સુખ થાવે;
તે ચ્યવન જનમ વ્રત, નાણ અને નિર્વાણ,
સવિ જિનવર કેરાં, એ પાંચે અહિઠાણ. ૨

જિહાં પંચ સમિતિયુત, પંચ મહાવ્રત સાર,
જેહમાં પરકાશ્યા, વલી પાંચે વ્યવહાર;
પરમેષ્ઠી અરિહંત, નાથ સર્વજ્ઞ ને પાર,
એહ પંચ પદે લહ્યો, આગમ અર્થ ઉદાર. ૩

માતંગ સિદ્ધાઈ, દેવી જિનપદ સેવી,
દુઃખ દુરિત ઉપદ્રવ, જે ટાલે નિત મેવી;
શાસન સુખદાઈ, આઈ સુણો અરદાશ,
શ્રી જ્ઞાનવિમલ ગુણ, પૂરો મનની આશ. ૪

૧૦. શ્રી મહાવીર સ્વામીની સ્તુતિ.

વીરં દેવં નિત્યં વન્દે ॥ ૧ ॥
જૈનાઃ પાદા યુષ્માન્ પાન્તુ ॥ ૨ ॥
જૈનં વાક્યં ભૂયાદ્ ભૂત્યૈ ॥ ૩ ॥
સિદ્ધા દેવી દદ્યાત્ સૌખ્યં ॥ ૪ ॥

૧૧. શ્રી પર્યુષણની સ્તુતિ.

પુન્યનું પોષણ પાપનું શોષણ, પર્વ પજુસણ પામીજી,
કલ્પ ઘરે પધરાવો સ્વામી, નારી કહે શિરનામીજી;
કુંવર ગજવર ખંધ ચઢાવી, ઢોલ નિશાન વજડાવોજી,
સદ્ગુરૂ સંગે ચઢતે રંગે, વીર ચરિત્ર સુણાવોજી. ૧

૧૨. શ્રી સિદ્ધચક્રજીની સ્તુતિ.

સિદ્ધચક્ર નમી પૂજી થુણિયે,
અરિહંતાદિક નવ પદ ગણિયે;
શ્રીપાલ ચરિત્ર સદા સુણિયે,
વિમલેસર **વીર** વિઘન હણિયે. ૧

[આ સ્તુતિ ચાર વખત પણ કહેવાય.]

૧૩. શ્રી સિદ્ધચક્રજીની સ્તુતિ.

સિદ્ધચક્ર આરાધો, સાધો વંછિત કાજ,
અરિહંતાદિક પદ, સેવ્યાથી શિવરાજ;

ઇમ આગમમાંહિ, સિદ્ધયંત્ર શિરતાજ,
વિમલેસર પૂરો, **પદ્મ** વાંછિત તુમે આજ. ૧
[આ સ્તુતિ ચાર વખત પણ કહેવાય.]

૧૪. શ્રી સિદ્ધચક્રજીની સ્તુતિ.

સિદ્ધચક્ર વર સેવા કીજે,
અરિહંતાદિક ધ્યાન ધરીજે;
શ્રી શ્રીપાલ ચરિત્ર સુણીજે,
વિમલેસર પદ **પદ્મ** નમીજે. ૧
[આ સ્તુતિ ચાર વખત પણ કહેવાય.]

૧૫. શ્રી પંચતીર્થની સ્તુતિ.

શ્રીશત્રુંજયમુખ્યતીર્થતિલકં, શ્રી નાભિરાજાઙ્ગજં,
વન્દે રૈવતશૈલમૌલિમુકુટં, શ્રીનેમિનાથં યથા ।
તારંગેઽપ્યજિતં જિનં ભૃગુપુરે, શ્રીસુવ્રતં સ્થમ્ભને,
શ્રીપાર્શ્વં પ્રણમામિ સત્યનગરે,
શ્રીવર્દ્ધમાનં ત્રિધા ॥૧॥

વન્દેઽનુત્તરકલ્પતલ્પભવનગ્રૈવેયકવ્યન્તર-
જ્યોતિષ્કામરમન્દરાદિવસતીંસ્તીર્થઙ્કરાનાદરાત્ ।
જમ્બૂપુષ્કરધાતકીષુ રૂચકે, નન્દીશ્વરે કુંડલે,
યે ચાન્યેઽપિ જિના નમામિ સતતં,
તાન્ કૃત્રિમાકૃત્રિમાન્ ॥૨॥

શ્રીમદ્વીરજિનાસ્યપદ્મહ્રદતો, નિર્ગત્ય તં ગૌતમમ્ ,
ગઙ્ગાવર્તનમેત્ય યા પ્રબિભિદે, મિથ્યાત્વવૈતાઢચકમ્ ।
ઉત્પત્તિસ્થિતિસંહૃતિત્રિપથગા,જ્ઞાનામ્બુદા વૃદ્ધિગા,
સા મે કર્મમલં હરત્વવિકલં, શ્રીદ્વાદશાઙ્ગી નદી ॥૩॥

શક્રશ્ચન્દ્રરવિગ્રહાશ્ચ ધરણ-બ્રહ્મેન્દ્રશાન્ત્યમ્બિકા,
દિક્પાલાઃ સકપર્દિ ગોમુખગણા-શ્ચક્રેશ્વરી ભારતી ।
યેઽન્યે જ્ઞાનતપઃક્રિયાવ્રતવિધિશ્રીતીર્થયાત્રાદિષુ,
શ્રીસઙ્ઘસ્ય તુરા ચતુર્વિધસુરાસ્તે સન્તુ ભદ્રઙ્કરાઃ ॥૪॥

૧૬. શ્રી સીમંધર જિન સ્તુતિ.

મહાવિદેહક્ષેત્રે સીમંધરસ્વામી,સોનાનું સિંહાસનજી,
રૂપાનાં ત્યાં છત્ર બિરાજે, રત્નમણિના દીવા દીપેજી;

કુંકુમવર્ણી ત્યાં ગહુંલીબિરાજે,મોતીના અક્ષતસારજી,
ત્યાં બેઠા સીમંધર સ્વામી, બોલે મધુરી વાણીજી;

કેશર ચંદન ભર્યા કચોળાં, કસ્તૂરી બરાસજી,
પહેલી રે પૂજા અમારી હોજો, ઉગમતે પ્રભાતેજી.૧

૧૭. શ્રી સીમંધર જિન સ્તુતિ.

શ્રી સીમંધર જિનવર, સુખકર સાહિબ દેવ,
અરિહંત સકલની, ભાવધરી કરૂં સેવ;

સકલાગમપારગ, ગણધરભાષિત વાણી,
જયવંતી આણા, **જ્ઞાનવિમલ** ગુણ ખાણી. ૧

૧૮. શ્રી શત્રુંજય તીર્થની સ્તુતિ.

શત્રુંજય મંડણ, ઋષભ જિણંદ દયાલ,
મરૂદેવાનંદન, વંદન કરૂં ત્રણ કાલ;
એ તીરથ જાણી, પૂરવ નવાણું વાર,
આદીશ્વર આવ્યા, જાણી લાભ અપાર. ૧

ત્રેવીશ તીર્થંકર, ચઢીયા ઈણ ગિરિરાય,
એ તીરથના ગુણ, સુર–અસુરાદિક ગાય;
એ પાવન તીરથ, ત્રિભુવન નહિ તસ તોલે,
એ તીરથના ગુણ, સીમંધર મુખ બોલે. ૨

પુંડરિકગિરિ મહિમા, આગમમાં પરસિદ્ધ,
વિમલાચલ ભેટી, લહીયે અવિચલ રિદ્ધ;
પંચમી ગતિ પહોંચ્યા, મુનિવર કોડાકોડ,
એણે તીરથ આવી, કર્મ વિપાક વિછોડ. ૩

શ્રી શત્રુંજય કેરી, અહોનિશ રક્ષાકારી,
શ્રી આદિ જિનેશ્વર–આણુ હૃદયમાં ધારી;
શ્રી સંઘ વિઘનહર, કવડ જક્ષ ગણુભૂર,
શ્રી **રવિબુધસાગર**, સંઘના સંકટ ચૂર. ૪

છઠ્ઠો વિભાગ સમાપ્ત.

: વિભાગ–સાતમો :

સજ્ઝાયો તથા આધ્યાત્મિક પદો.

૧. શ્રી શીયલની સજ્ઝાય.

[ધન્ય ધન્ય તે દિન માહરો–એ દેશી.]

શીયલ સમું વ્રત કો નહિ, શ્રીજિનવર એમ ભાખે રે;
સુખ આપે જે શાશ્વતાં,
દુર્ગતિ પડતાં રાખે રે. **શી૦ ૧**

વ્રત પચ્ચખ્ખાણ વિના જુઓ, નવ નારદ જેહ રે;
એકજ શીયલ તણે બળે,
ગયા મુગતિમાં તેહ રે. શી૦ ૨

સાધુ અને શ્રાવક તણાં, વ્રત છે સુખદાયી રે;
શીયલ વિના વ્રત જાણજો,
કુસકા સમ ભાઈ રે. **શી૦ ૩**

તરૂવર મૂળ વિના જીસ્યો, ગુણવિણ લાલ કમાન રે;
શીયલ વિના વ્રત એહવું,
કહે વીર ભગવાન રે. શી૦ ૪
નવ વાડે કરી નિર્મળું, પહેલું શીયલજ ધરજો રે;
ઉદયરતન કહે તે પછી,
વ્રતનો ખપ કરજો રે. શી૦ ૫

૨. વૈરાગ્યની સજઝાય.

ઉંચાં મંદિર માળીયા, સોડ વાળીને સૂતો;
કાઢો કાઢો એને સહુ કહે,
જાણે જનમ્યોજ નહોતો. ૧
એક રે દિવસ એવો આવશે, મન સબળોજી સાલે;
મંત્રી મલ્યા સવિ કારમા,
તેનું કાંઈ ન ચાલે. એક રે૦ ૨
સાવ સોનાનાં સાંકલાં, પહેરણ નવ નવા વાધા;
ધોળું રે વસ્ત્ર એના કર્મનું,
તે તો શોધવા લાગા. એક રે૦ ૩

ચરૂ કઢાઈયા અતિ ઘણા, બીજાનું નહિ લેખું;
ખોખરી હાંડી એના કર્મની,
તે તો આગળ દેખું. એક રે० ४

કેનાં છોરૂ ને કેનાં વાછરૂ, કેના માય ને બાપ;
અંતકાળે જાવું જીવને એકલું,
સાથે પુણ્ય ને પાપ. એક રે० ૫

સગી રે નારી એની કામિની, ઉભી ટગ મગ જુવે;
તેનું પણ કાંઈ ચાલે નહિ,
બેઠી ધ્રૂસકે રૂવે. એક રે० ૬

વહાલાં તે વહાલાં શું કરો, વહાલાં વોળાવી વળશે;
વહાલાં તે વનના લાકડાં,
તે તો સાથેજી બળશે. એક રે० ૭

નહિ ત્રાપો નહિ તુંબડી, નથી તરવાનો આરો;
ઉદય રતન પ્રભુ ઈમ ભણે,
મને પાર ઉતારો. એક રે० ૮

૩. આપ સ્વભાવની સજઝાય.

આપ સ્વભાવમાં રે, અવધૂ સદા મગનમેં રહેના;
જગત જીવ હે કરમાધીના,
અચરિજ કછુઅ ન લીના. **આપ૦** ૧
તુમ નહિ કેરા કોઈ નહિ તેરા, ક્યા કરે મેરા મેરા;
તેરા હે સો તેરી પાસે,
અવર સબ અનેરા. **આપ૦** ૨
વપુ વિનાશી તું અવિનાશી, અબહે ઇનકો વિલાસી;
વપુ સંગ જબ દૂર નિકાસી,
તબ તુમ શિવકા વાસી. **આપ૦** ૩
રાગ ને રીસા દોય ખવીસા, એ તુમ દુઃખકા દીસા;
જબ તુમ ઉનકું દૂર કરીસા,
તબ તુમ જગકા ઈસા. **આપ૦** ૪
પરકી આશા સદા નિરાશા, એ હે જગજન પાસા;
તે કાટનકું કરો અભ્યાસા,
લહો સદા સુખવાસા. **આપ૦** ૫

કબહીક કાજી કબહીક પાજી, કબહીક હુઆ અપભ્રાજી;
કબહીક જગમાં કીરતિ ગાજી,
સબ પુદ્ગલકી બાજી. **આપ૦ ૬**
શુદ્ધ ઉપયોગ ને સમતા ધારી, જ્ઞાન ધ્યાન મનોહારી;
કર્મ કલંકને દૂર નિવારી,
જીવ વરે શિવનારી. **આપ૦ ૭**

૪. લોભની સજઝાય.

દુહા.

આશાદાસી વશ પડયા, જડયા કર્મ જંજીર;
પરિગ્રહ ભાર ભરે નડયા, સહે નરકની પીર. ૧

[ચેતન ચતુર થઈ ચૂકયો—**એ દેશી.**]

પરિગ્રહ ભારભર્યો પ્રાણી, પામે અધોગતિ દુઃખ ખાણી;
જસ મતિ લોભે લલચાણી રે, **ચેતન ચતુર સુણો ભાઇ.**
લોભ દશા તજો દુઃખદાઇ રે. **ચેતન૦ ૧**
લોભે લાલચ જાસ ઘણી, પરિણતિ નીચી તેહતણી;
લટપટ કરે બહુ લોક ભણી રે. **ચેતન૦ ૨**

લોભી દેશ વિદેશ ભમે, ધનકારણ નિજ દેહ દમે;
તડકા ટાઢના દુઃખ ખમે રે. ચેતન૦ ૩
લોભે પુત્ર પિતા ઝગડે, લોભે નરપતિ રહે વગડે;
લોભે બંધવ જોર લડે રે. ચેતન૦ ૪
હાર હાથી લોભે લીનો, કોણીકે સંગર બહુ કીનો;
માતામહને દુઃખ દીનો રે. ચેતન૦ ૫
લોભારંભે બહુ નડીયા, કાલાદિક નરકે પડીયા;
નિરયાવલી પાઠે ચડીયા રે. ચેતન૦ ૬
લોભ તજી સંવર કરજો, ગુરૂ પદ **પદ્મ**ને અનુસરજો;
રૂપવિજય પદને વરજો રે. ચેતન૦ ૭

૫. અન્યત્વ ભાવનાની સજઝાય.

દુહા.

ભવ સાયર બહુ દુઃખજલ, જામણ મરણ તરંગ;
મમતા તંતુ તેણે ગ્રહ્યો, ચેતન ચતુર માતંગ. ૧
ચાહે જો છોડણ ભણી, તો ભજ ભગવંત મહંત;
દૂર કરે પરબંધને, જિમ જલથી જલકંત. ૨

[કપૂર હોયે અતિ ઉજળો રે—એ દેશી.]

પાંચમી ભાવના ભાવીયે રે, જીવ ! અન્યત્વ વિચાર;
આપ સવારથી એ સહુ રે, મલીયો તુજ પરિવાર. ૧
સંવેગી સુંદર ! બુઝ મા મૂંઝ ગમાર;
તારૂં કો નહિ ઇણુ સંસાર,
તું કેહનો નહિ નિરધાર. **સં૦** ૨
પંથ શિરે પંથી મલ્યા રે, કીજે કિણુહિશું પ્રેમ;
રાત્રિ વસે પ્રહ ઉઠી ચલે રે, નેહ નિવાહે કેમ. **સં૦** ૩
જિમ મેલો તીરથ મલે રે, જન જન વણજની ચાહ;
કૈ તોટો કૈ ફાયદો રે, લેઇ લેઇ નિજ ઘર જાય. **સં૦** ૪
જિહાં કારજ જેહનાં સરે રે, તિહાં તે દાખે નેહ;
સૂરિકાંતાની પરે રે, છટકી દેખાડે છેહ. **સં૦** ૫
ચૂલણી અંગજ મારવા રે, કૂડું કરે જતુ ગેહ;
ભરત બાહુબલિ ઝૂજિયા રે, જો જો નિજના નેહ. **સં૦** ૬
શ્રેણિક પુત્રે બાંધીયો રે, લીધું વહેંચી રાજ;
દુઃખ દીધું બહુ તાતને રે, દેખો સુતના કાજ. **સં૦** ૭

મણુ ભાવન શિવપદ લહે રે, શ્રીમરૂદેવી માય;
વીરશિષ્ય કેવલ લહ્યું રે, શ્રી ગૌતમ ગણુરાય સં૦ ૮

૧. વૈરાગ્ય વિષયક પદ.

કહા કરૂં મંદિર કહા કરૂં દમરા ?
ન જાનું કહાં ઉડ બૈઠેગા ભમરા;
જોરી જોરી ગએ છોરી દુમાલા,
ઉડ ગએ પંખી પડ રહ્યા માલા. કહા૦ ૧

પવનકી ગઠરી મૈં કયસે ઠરાઉ ?
ઘર ન બસત આય બૈઠે બટાઉ;
અગ્નિ બુઝાની કાહેકી ઝારા ?
દીપ છીપે તબ કૈસા ઉજારા ? કહા૦ ૨

ચિત્રકે તરૂવર કબહુ ન મોરે,
માટીકા ઘોરા કેતક દોરે;
ધુંએકી ડેરી તૂરકા થંભા,
ઉહાં ખેલે હંસા દેખો અચંભા. કહા૦ ૩

ફિર ફિર આવત જાત ઉસાસા,
લાંપરે તારેકા કૈસા વિશ્વાસા;
યા દુનિયાકી જૂઠી હૈ યારી,
જૈસી બનાઈ બાજીગર બારી. કહુ૦ ૪

પરમાતમ અવિચલ અવિનાસી,
સોહે શુદ્ધ પરમપદવાસી;
વિનય કહે વે સાહિબ મેરા,
ફિર ન કરૂં યા દુનિયામેં ફેરા. કહુ૦ ૫

૨. પરભાવમાં લગની.

જીઉ લાગી રહ્યો પરભાવમેં.
સહજ સ્વભાવ લિખે નહિ અપનો,
પડિયો મોહ જંજાલમેં. જિ૦ ૧

વંછે મોક્ષ કરે નહિ કરની, ડોલત મમતા વાઉમેં;
ચહે અંધ જ્યું જલનિધિ તરવો,
બેઠા કાણી નાઉમેં. જિ૦ ૨

અરતિ પિશાચી પરવશ રહેતો, ખિનહું ન સમર્યો આઉમેં;
આપ બચાય શકત નહિ મૂરખ,
ઘોર વિષયકે ધાઉમેં. જિ૦ ૩
પૂરવ પુણ્ય ધન સબહિ ગ્રસત હે, રહત ન મૂલ વટાઉમેં;
તામેં તુજ કેસે બની આવે,
નય વ્યવહારકે દાઉમેં. જિ૦ ૪
જસ કહે અબ મેરો મન લીનો, શ્રી જિનવરકે પાઉમેં;
યાહિ કલ્યાણ-સિદ્ધિકો કારન,
જ્યું વેધક રસ ધાઉમેં. જિ૦ ૫

૩. પૂર્ણાનંદઘન પ્રભુ.

પ્રભુ મેરે તું સબ બાતે પૂરા.
પરકી આશ કહાં કરે પ્રીતમ!
એ કિણ વાતે અધૂરા. **પ્રભુ૦ ૧**
પરવશ બસત લહત પરતક્ષ દુઃખ, સબહી બાતે સનૂરા;
નિજઘર આપ સંભાર સંપદા,
મત મન હોય સનૂરા. **પ્રભુ૦ ૨**

પરસંગ ત્યાગ લાગ નિજ રંગે, આનંદ વેલી અંકૂરા;
નિજ અનુભવ રસ લાગે મીઠા,
જ્યું ઘેબરમેં છૂરા. **પ્રભુ૦ ૩**
અપને ખ્યાલ પલકમેં ખેલે, કરે શત્રુકા ચૂરા;
સહજાનંદ અચલ સુખ પાવે,
ધૂરે જગ જસ નૂરા. **પ્રભુ૦ ૪**

૪. પ્રભુ ભજન.

ભજન બિનુ જીવિત જેસે પ્રેત,

મલિન મંદમતિ ડોલત ઘર ઘર,
ઉદર ભરનકે હેત. **ભજન૦ ૧**
દુર્મુખ વચન બકત નિત નિંદા,
સજ્જન સકલ દુઃખ દેત;
કબહું પાપકો પાવત પૈસો,
ગાઢે ધુરિમેં દેત. **ભજન૦ ૨**
ગુરૂ બ્રહ્મન અચુત જન સજ્જન,
જાત ન કવણ નિવેત;
સેવા નહીં પ્રભુ તેરી કબહું,
ભુવન નીલકો ખેત. **ભજન૦ ૩**

કથે નહીં ગુન ગીત સુજસ પ્રભુ, સાધન દેવ અનેત;
રસના રસ બિગારો કહાં લોં,
બુડત કુટુંબ સમેત. **ભજન૦** ૪

૫. મન:સ્થિરતા.

જબ લગ આવે નહિ મન ઠામ,
તબ લગ કષ્ટ ક્રિયા સવિ નિષ્ફલ;
જ્યોં ગગને ચિત્રામ. **જબ૦** ૧
કરની બિન તું કરે રે મોટાઈ, બ્રહ્મવતી તુજ નામ;
આખર ફલ ન લહેગો જ્યોં જગ,
વ્યાપારી બિનુ દામ. **જબ૦** ૨
મુંડ મુંડાવત સબહિ ગડરિયા, હરિણ રોઝ વન ધામ;
જટાધાર વટ ભસ્મ લગાવત,
રાસભ સહતુ હે ધામ. **જબ૦** ૩
એતે પર નહિ યોગકી રચના, જો નહિ મન વિશ્રામ;
ચિત્ત અંતર પરકે છલ ચિંતવી,
કહા જપત મુખ રામ. **જબ૦** ૪

વચન કાય ગોપે દૃઢ ન રહે, ચિત્ત તુરંગ લગામ;
તામેં તું ન લહે શિવ-સાધન,
જિઉં કણ સુને ગામ. **જબ૦ ૫**
જ્ઞાન ધરો કરો સંજમ કિરિયા, ન ફિરાવો મન ઠામ;
ચિદાનંદ-ઘન **સુજસ** વિલાસી,
પ્રગટે આતમરામ. **જબ૦ ૬**

૬. સાચો જૈન.

જૈન કહો ક્યું હોવે, પરમગુરૂ ! જૈન કહો ક્યું હોવે ?
ગુરૂ ઉપદેશ બિના જન મૂઢા, દર્શન જૈન વિગોવે.
પરમગુરૂ ! જૈન કહો ક્યું હોવે ? ટેક૦ ૧
કહત કૃપાનિધિ સમ-જલ ઝીલે, કર્મ મયલ જો ધોવે;
બહુલ પાપ મલ અંગ ન ધારે,
શુદ્ધ રૂપ નિજ જોવે. **પરમ૦ ૨**
સ્યાદ્‌વાદ પૂરન જો જાને, નયગર્ભિત જસ વાચા;
ગુન પર્યાય દ્રવ્ય જો બૂઝે,
સોઈ જૈન હૈ સાચા. **પરમ૦ ૩**

ક્યા મૂઢમતિ જો અજ્ઞાની, ચાલત ચાલ અપૂઠી;
જૈન દશા ઉનમેંહી નાહી,
કહે સો સબહી જૂઠી. પરમ૦ ૪

પર પરિણતિ અપની કર માને, કિરિયા ગર્વે ગહિલો;
ઉનકું જૈન કહો ક્યું કહિએ,
સો મૂરખમેં પહિલો. પરમ૦ ૫

જૈન ભાવ જ્ઞાનિમાંહિ સબ, શિવ સાધન સદ્દહિએ;
નામ વેષશું કામ ન સીઝે,
ભાવ ઉદાસે રહિએ. પરમ૦ ૬

જ્ઞાન સકલ નય સાધન સાધો, ક્રિયા જ્ઞાનકી દાસી;
ક્રિયા કરત ધરતુ હે મમતા,
યાહિ ગલેમેં ફાંસી. પરમ૦ ૭

ક્રિયા બિના જ્ઞાન નહિ કબહું, ક્રિયા જ્ઞાન બિનુ નાંહી;
ક્રિયા જ્ઞાન દોઉ મિલત રહતુ હે,
જ્યોં જલ રસ જલમાંહી. પરમ૦ ૮

ક્રિયા મગનતા બાહિર દીસત, જ્ઞાનશક્તિ જસ ભાંજે;
સદ્‌ગુરૂ શિખ સુને નહિ કબહું,
સો જન જનતેં લાજે. પરમ૦ ૯

તત્ત્વબુદ્ધિ જિનકી પરિણતિ હે, સકલ સૂત્રકી કૂંચી;
જગ જસવાદ વદે ઉનહીકો,
જૈન દશા જસ ઉંચી. પરમ૦ ૧૦

સાતમો વિભાગ સમાપ્ત.

વિભાગ—આઠમો.

ઉપયોગી—સંગ્રહ.

સ્નાત્રપૂજા અને વિધિ.

સ્નાત્ર-વિધિ.

૧. પ્રથમ ત્રણ ગઢને બદલે સુંદર ત્રણ બાજોઠ મૂકી તે ઉપર સિંહાસન મૂકવું.

૨. પછી નીચેના બાજોઠ ઉપર વચમાં કેસરનો સાથીયો કરી ઉપર ચોખા પૂરીને શ્રીફળ મૂકવું.

૩. પછી તેજ બાજોઠ ઉપર કેસરના સાથીયા આગળ બીજા ચાર સાથીયા કરી, તે ઉપર ચાર કળશ નાડાછડી બાંધી પંચામૃત ભરીને મૂકવા.

૪. સિંહાસનના મધ્યભાગમાં કેસરનો સાથીયો કરી, ચોખા પૂરી, રૂપાનાણું મૂકી, ત્રણ નવકાર ગણી તેના ઉપર ધાતુનાં પ્રતિમાજી પધરાવવાં.

૫. વળી પ્રતિમાજીની આગળ બીજો સાથીયો કરી તેના ઉપર શ્રી સિદ્ધચક્રજી પધરાવવા.

૬. પ્રતિમાજીની જમણી બાજુએ પ્રતિમાજીની નાસિકા સુધી ઉંચો ઘીનો દીવો મૂકવો.

૭. પછી સ્નાત્રીયાઓએ હાથે નાડાછડી બાંધી, હાથમાં પંચામૃત ભરેલો કળશ લઈ, ત્રણ નવકાર ગણી, પ્રભુજી તેમજ શ્રી સિદ્ધચક્રજીને પખાળ કરવો.

૮. પછી વાળાકુંચી કરી, પાણીનો પખાળ કરી ત્રણ અંગલુંછણાં કરી કેસર વડે પૂજા કરવી.

૯. પછી હાથ ધૂપી, પોતાના જમણા હાથની હથેલીમાં કેસરનો ચાંલ્લો કરવો.

૧૦. પછી કુસુમાંજલિનો થાળ લઈ સ્નાત્રીયાઓએ ઉભા રહેવું.

પંડિત શ્રી વીરવિજયજી કૃત

સ્નાત્ર પૂજા.

પ્રથમ કલશ લઇ ઉભા રહેવું.

કાવ્યં [દ્રુતવિલંબિત વૃત્તમ્]

સરસશાન્તિસુધારસસાગરં, શુચિતરં ગુણરત્નમહાગરં;
ભવિકપંકજબોધદિવાકરં, પ્રતિદિનં પ્રણમામિ જિનેશ્વરં. ૧

[અહીં પખાલ કરવો.]

દુહા.

કુસુમાભરણ ઉતારીને, પડિમા ધરિય વિવેક;
મજ્જન પીઠે થાપીને, કરીયે જલ અભિષેક. ૨

[કુસુમાંજલિની થાળી લઇ ઉભા રહેવું.]

ગાથા-આર્યા-ગીતિ.

જિણ ! જમ્મસમયે, મેરૂસિહરે રયણકણયકલસેહિં;
દેવાસુરહિ ણ્હવિઓ, તે ધન્ના જેહિં દિટ્ઠોસિ. ૩

[પ્રભુના જમણા અંગૂઠે કુસુમાંજલિ મૂકવી.]

કુસુમાંજલિ-ઢાલ.

નિર્મલ જલ કલશે ન્હવરાવે,
વસ્ત્ર અમૂલક અંગ ધરાવે;
કુસુમાંજલિ મેલો આદિજિણંદા,
સિદ્ધસ્વરૂપી અંગ પખાલી.
આતમ નિર્મલ હુઈ સુકુમાલી—કુ૦૪

ગાથા-આર્યા-ગીતિ.

મચકુંદ ચંપ માલઈ, કમલાઇ પુપ્ફપંચ વણ્ણાઇં;
જગનાહ ન્હવણ સમયે, દેવા કુસુમાંજલિં દિંતિ. ૫
નમોऽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ

કુસુમાંજલિ—ઢાલ.

રયણ સિંહાસન જિન થાપીજે,
કુસુમાંજલિ પ્રભુ ચરણે દીજે;
કુસુમાંજલિ મેલો શાન્તિ જિણંદા. ૬

દુહા.

જિણ તિહું કાલય સિદ્ધની, પડિમા ગુણભંડાર;
તસુ ચરણે કુસુમાંજલિ, ભવિક દુરિત હરનાર. ૭

નમોઽર્હત્‌.

કુસુમાંજલિ—ઢાલ.

કૃષ્ણાગરૂવર ધૂપ ધરીજે, સુગંધવર કુસુમાંજલિ દીજે;
કુસુમાંજલિ મેલો નેમિ જિણંદા. ૮

ગાથા-આર્યા-ગીતિ.

જસુપરિમલબલદહદિસિં, મહુકરઝંકારસદ્દસંગીયા;
જિનચલણોવરિ મુક્કા, સુરનર કુસુમાંજલિ સિદ્ધા. ૯

નમોઽર્હત્‌

કુસુમાંજલિ—ઢાલ.

પાસ જિણેસર જગ જયકારી, જલથલ ફુલ ઉદક કરધારી;
કુસુમાંજલિ મેલો પાર્શ્વજિણંદા. ૧૦

દુહા.

મૂકે કુસુમાંજલિ સુરા, વીર ચરણ સુકુમાલ;
તે કુસુમાંજલિ ભવિકનાં, પાપ હરે ત્રણ કાલ. ૧૧

નમોઽર્હત્૦

કુસુમાંજલિ—ઢાલ.

વિવિધ કુસુમ વર જાતિ ગહેવી,
જિનચરણે પણમંત ઠવેવી;
કુસુમાંજલિ મેલો વીર જિણંદા. ૧૨

વસ્તુ-છંદ.

ન્હવણકાલે ન્હવણકાલે, દેવદાણવ સમુચ્ચિય,
કુસુમાંજલિ તહિ સંઠવિય, પસરંત દિસિ પરિમલ સુગંધિય,
જિણપયકમલે નિવડઈ, વિગ્ઘહર જસ નામ મંતો;
અનંત ચઉવીસ જિન, વાસવ મલીય અસેસ,
સા કુસુમાંજલિ સુહકરો, ચઉવિહ સંઘ વિશેષ,
કુસુમાંજલિ મેલો ચઉવીસ જિણંદા. ૧૩

નમોઽર્હત્૦

કુસુમાંજલિ-ઢાલ.

અનંત ચઉવીસી જિનજી જુહારૂં,
વર્તમાન ચઉવીસી સંભારૂં;
કુસુમાંજલિ મેલો ચોવીસ જિણંદા. ૧૪

દુહા.

મહાવિદેહે સંપ્રતિ, વિહરમાન જિન વીશ;
ભક્તિ ભરે તે પૂજિયા, કરો સંઘ સુજગીશ. ૧૫
નમોઽર્હત્૦

કુસુમાંજલિ-ઢાલ.

અપછરમંડલિ ગીત ઉચ્ચારા,
શ્રી શુભ વીરવિજય જયકારા;
કુસુમાંજલિ મેલો સર્વ જિણંદા. ૧૬

ઇતિ શ્રી કુસુમાંજલયઃ

પછી સ્નાત્રીયા ત્રણ ખમાસમણ દેઈ જગચિંતામણિનું ચૈત્યવંદન કરી 'નમોત્થુણં' કહી સમ્પૂર્ણ જયવીયરાય પર્યંત કહે. પછી હાથ ધૂપી, મુખકોશ બાંધી, કળશ લેઈ, ઉભા રહીને કળશ કહે.

અથ કળશ.

દુહા.

સયલ જિણેસર પાય નમી, કલ્યાણક વિધિ તાસ;
વર્ણવતાં સુણતાં થકાં, સંઘની પૂગે આશ. ૧

ઢાલ.

સમકિત ગુણઠાણે પરિણમ્યા,
વળી વ્રતધર સંયમ સુખ રમ્યા;
વીસસ્થાનક વિધિએ તપ કરી,
એસી ભાવ દયા દીલમાં ધરી. ૧
જો હોવે મુજ શક્તિ ઇસી,
સાવ જીવ કરૂં શાસન રસી;
શુચિરસ ઢલતે તિહાં બાંધતાં, તીર્થંકર નામ નિકાચંતા. ૨
સરાગથી સંયમ આચરી, વચમાં એક દેવનો ભવ કરી;
ચ્યવી પનર ક્ષેત્રે અવતરે, મધ્ય ખંડે પણ રાજવી કુલે. ૩
પટરાણી કુખે ગુણનિલો, જેમ માનસરોવર હંસલો;
સુખ શય્યાયે રજની શેષે, ઉતરતાં ચૌદ સુપન દેખે. ૪

ઢાલ-સ્વપ્નની.

પહેલે ગજવર દીઠો, બીજે વૃષભ પઈઠો;
ત્રીજે કેશરી સિંહ, ચોથે લક્ષ્મી અબિહ. ૧
પાંચમે ફુલની માળા, છઠ્ઠે ચન્દ્ર વિશાળા;
રવિ રાતો ધ્વજ મોહોટો, પૂરણ કળશ નહિ છોટો. ૨
દશમે પદ્મ સરોવર, અગીયારમે રત્નાકર;
ભુવન વિમાન રત્નગંજી, અગ્નિશિખા ધૂમવર્જી. ૩
સ્વપ્ન લહી જઇ રાયને ભાસે, રાજા અર્થ પ્રકાશે;
પુત્ર તીર્થંકર ત્રિભુવન નમશે, સકલ મનોરથ ફળશે. ૪

વસ્તુ-છંદ.

અવધિ નાણે અવધિ નાણે, ઉપના જિનરાજ,
જગત જસ પરમાણુઆ, વિસ્તર્યા વિશ્વજંતુ સુખકાર,
મિથ્યાત્વ તારા નિર્બલા, ધર્મઉદય પરભાત સુંદર;
માતા પણ આનંદિયા, જાગતી ધર્મ વિધાન,
જાણંતી જગતિલક સમો, હોશે પુત્ર પ્રધાન.

દુહા.

શુભ લગ્ને જિન જનમીયા, નારકીમાં સુખ જ્યોત;
સુખ પામ્યા ત્રિભુવન જના, હુઓ જગત ઉદ્યોત.

ઢાલ.

કડખાની-દેશી.

સાંભળો કળશ જિન-મહોત્સવનો ઈહાં,
છપ્પન કુમરી દિશિ, વિદિશિ આવે તિહાં;
માય સુત નમીય, આણંદ અધિકો ધરે,
અષ્ટ સંવર્ત્ત-વાયુથી કચરો હરે. ૧

વૃષ્ટિ ગંધોદકે, અષ્ટકુમરી કરે,
અષ્ટકલશા ભરી, અષ્ટ દર્પણ ધરે;
અષ્ટ ચામર ધરે, અષ્ટ પંખા લહી,
ચાર રક્ષા કરી, ચાર દીપક ગ્રહી. ૨

ઘર કરી કેળના, માય સુત લાવતી,
કરણ શુચિકર્મ જલ-કળશે ન્હવરાવતી;
કુસુમ પૂજી, અલંકાર પહેરાવતી,
રાખડી બાંધી જઈ, શયન પધરાવતી. ૩

નમીય કહે માય તુજ, બાળ લીલાવતી,
મેરૂ રવિ ચન્દ્ર લગે, જીવજો જગપતિ;
સ્વામી ગુણ ગાવતી, નિજ ઘર જાવતી,
તેણે સમે ઈન્દ્ર-સિંહાસન કંપતી. ૪

ઢાલ.

એકવીશાની-દેશી.

જિન જનમ્યાજી, જિણ વેળા જનની ઘરે,
તિણ વેળાજી, ઈન્દ્ર સિંહાસન થરહરે;
દાહિણોત્તરજી, જેતા જિન જનમે યદા,
દિશિનાયકજી, સોહમ ઈશાન બેહુ તદા. ૧

ત્રોટક-છંદ.

તદા ચિંતે ઈન્દ્ર મનમાં, કોણ અવસર એ બન્યો,
જિનજન્મ અવધિનાણે જાણી, હર્ષ આનંદ ઉપન્યો;
સુઘોષ આદે ઘંટ નાદે, ઘોષણા સુરમેં કરે,
સવિ દેવી દેવા જન્મમહોત્સવે, આવજો સુરગિરિવરે. ૨

[અહિં ઘંટ વગાડવો.]

ઢાલ-પૂર્વલી.

એમ સાંભળીજી, સુરવર કોડી આવી મલે,
જન્મ મહોત્સવજી, કરવા મેરૂ ઉપર ચલે;
સોહમપતિજી, બહુ પરિવારે આવીયા,
માય જિનનેજી, વાંદી પ્રભુને વધાવીયા. ૩

[અહિં પ્રભુને ચોખાથી વધાવવા.]

ત્રોટક.

વધાવી બોલે હે રત્નકુક્ષી–ધારિણી તુજ સુતતણો,
હું શક્ર સોહમ નામે કરશું, જન્મ મહોત્સવ અતિ ઘણો;
એમ કહી જિન પ્રતિબિંબ સ્થાપી, પંચ રૂપે પ્રભુ ગ્રહી,
દેવ દેવી નાચે હર્ષ સાથે, સુરગિરિ આવ્યા વહી. ૪

ઢાલ.

મેરૂ ઉપરજી, પાંડુકવનમેં ચિહું દિશે,
શિલા ઉપરજી, સિંહાસન મન ઉલ્લસે;
તિહાં બેસીજી, શક્રે જિન ખોળે ધર્યા,
હરિ ત્રેશઠજી, બીજા તિહાં આવી મળ્યા. ૫

ત્રોટક.

મળ્યા ચોસઠ સુરપતિ તિહાં, કરે કળશ અડ જાતિના,
માગધાદિ જળ તીર્થ ઔષધિ, ધૂપ વળી બહુ ભાતિના;
અચ્યુતપતિએ હુકમ કીનો, સાંભળો દેવા સવે,
ક્ષીરજલધિ ગંગા–નીર લાવો, ઝટિતિ જિન મહોત્સવે. ૬

ઢાલ.

વિવાહલાની દેશી.

સુર સાંભળીને સંચરીયા, માગધ વરદામે ચલીયા;
પદ્મદ્રહ ગંગા આવે, નિર્મલ જલ કલશ ભરાવે. ૧
તીરથ જલ ઓષધિ લેતા, વળી ક્ષીરસમુદ્રે જાતા;
જલ કળશા બહુલ ભરાવે, ફુલ ચંગેરી થાળ લાવે. ૨
સિંહાસન ચામર ધારી, ધૂપધાણા રકેબી સારી;
સિદ્ધાંતે ભાખ્યાં જેહ, ઉપકરણ મિલાવે તેહ. ૩
તે દેવા સુરગિરિ આવે, પ્રભુ દેખી આનંદ પાવે;
કલશાદિક સહુ તિહાં ઠાવે, ભકતે પ્રભુના ગુણ ગાવે. ૪

ઢાલ.

રાગ–ધન્યાશ્રી.

આતમ ભક્તિ મળ્યા કેઈ દેવા, કેતા મિત્તનું જાઇ,
નારી પ્રેર્યા વળી નિજ કુલવટ, ધર્મી ધર્મ સખાઈ;
જોઇસ વ્યંતર ભુવનપતિના, વૈમાનિક સુર આવે,
અચ્યુતપતિ હુકમે ધરી કળશા,
અરિહાને નવરાવે. આ૦ ૧

અડજાતિ કળશા પ્રત્યેકે, આઠ આઠ સહસ પ્રમાણો,
ચઉસઠ સહસ હુઆ અભિષેકે, અઢીસેં ગુણા કરી જાણો;
સાઠ લાખ ઉપર એક કોડી, કળશાનો અધિકાર,
બાસઠ ઇન્દ્રતણા તિહાં બાસઠ,
લોકપાલના ચાર. આ૦ ૨

ચન્દ્રની પંક્તિ છાસઠ છાસઠ, રવિસેણિ નરલોકો,
ગુરૂસ્થાનક સુરકેરો એકજ, સામાનિકનો એકો;
સોહમપતિ ઇશાનપતિની, ઇન્દ્રાણીના સોલ,
અસુરની દશ ઇન્દ્રાણી નાગની,
બાર કરે કલ્લોલ. આ૦ ૩

જ્યોતિષવ્યંતર ઇન્દ્રની ચઉ ચઉ, પર્ષદા ત્રણનો એકો,
કટકપતિ અંગરક્ષક કેરો, એક એક સુવિવેકો;
પરચુરણ સુરનો એક છેલ્લો, એ અઢીસેં અભિષેકો,
ઇશાન ઇન્દ્ર કહે મુજ આપો,
પ્રભુને ક્ષણ અતિરેકો. આ૦ ૪

તવ તસ ખોળે ઠવી અરિહાને, સોહમપતિ મનરંગે,
વૃષભ રૂપ કરી શૃંગ જળે ભરી, ન્હવણ કરે પ્રભુ અંગે;

પુષ્પાદિક પૂજીને છાંટે, કરી કેસર રંગરોલે,
મંગળ દીવો આરતી કરતાં,
સુરવર જય જય બોલે. આ૦ ૫
ભેરી ભૂંગલ તાલ બજાવત, વળિયા જિન કર ધારી,
જનની ઘર માતાને સોંપી, એણિપેરે વચન ઉચ્ચારી;
પુત્ર તુમારો સ્વામી હમારો, અમ સેવક આધાર,
પંચ ધાવી રંભાદિક થાપી,
પ્રભુ ખેલાવણ હાર. આ૦ ૬
બત્રીસ કોડી કનક મણિ માણિક, વસ્ત્રની વૃષ્ટિ કરાવે,
પૂરણ હર્ષ કરેવા કારણ, દ્વીપ નંદીસર જાવે;
કરીય અઠ્ઠાઈ ઉત્સવ દેવા, નિજ નિજ કલ્પ સધાવે,
દીક્ષા કેવલને અભિલાષે,
નિત નિત જિન ગુણ ગાવે. આ૦ ૭
તપગચ્છ ઈસર સિંહ સૂરીસર, કેરા શિષ્ય વડેરા,
સત્યવિજય પંન્યાસતણે પદ, કપૂરવિજય ગંભીરા;
ખીમાવિજય તસ સુજસવિજયના, શ્રી શુભવિજય સવાયા,
પંડિત વીરવિજય શિષ્યે જિન,
જન્મ મહોત્સવ ગાયા. આ૦ ૮

ઉત્કૃષ્ટા એકસોને સિત્તેર, સંપ્રતિ વિચરે વીશ,
અતીત અનાગત કાલે અનંતા, તીર્થંકર જગદીશ;
સાધારણ એ કળશ જે ગાવે, શ્રી શુભવીર સવાઈ,
મંગલલીલા સુખભર પાવે, ઘર ઘર હર્ષ વધાઈ. આ૦ ૯

અહિં કળશાભિષેક કરીયે. પછી દુધ, દહીં, ઘૃત, જલ અને શર્કરા એ પંચામૃતનો પખાલ કરીએ. પછી પૂજા કરી પુષ્પ ચઢાવીએ. પછી લૂણ ઉતારી આરતી ઉતારવી. પછી પ્રતિમાજીને આડો પડદો રાખી સ્નાત્રીઆએ પોતાના નવ અંગે કંકુના ચાંલ્લા કરવા, પછી પડદો કાઢી નાંખી મંગલ દીવો ઉતારવો.

—: નોટ :—

૧. દુધ, દહીં, ઘી, પાણી અને સાકર એ પાંચ વસ્તુના મિશ્રણને **પંચામૃત** કહેવાય છે.

૨. કેશર, ચોખા અને પુષ્પ એ ત્રણ વસ્તુના મિશ્રણને કુસુમાંજલિ કહેવાય છે.

ઇતિ પંડિત શ્રીવીરવિજયજી કૃત સ્નાત્રપૂજા સમાપ્ત.

લૂણ ઉતારણું.

લૂણ ઉતારો જિનવર અંગે,
નિર્મલ જલધારા મનરંગે. લૂણ૦ ૧

જિમ જિમ તડ તડ લૂણજ ફુટે,
તિમ તિમ અશુભ કર્મ બંધ ત્રુટે. લૂણ૦ ૨

નયન સલૂણાં શ્રી જિનજીનાં,
અનુપમ રૂપ દયારસ ભીનાં. લૂણ૦ ૩

રૂપ સલૂણું જિનજીનું દીસે,
લાજ્યું લૂણ તે જલમાં પેસે. લૂણ૦ ૪

ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેઈ જલધારા,
જલણ ખેપવીએ લૂણ ઉદારા. લૂણ૦ ૫

જે જિન ઉપર દુમણો પ્રાણી,
તે એમ થાજો લૂણ જ્યું પાણી. લૂણ૦ ૬

અગર કૃષ્ણાગરૂ કુંદરૂ સુગંધે,
ધૂપ કરીજે વિવિધ પ્રબંધે. લૂણ૦ ૭

આરતી.

જય જય આરતી આદિ જિણંદા;
નાભિરાયા મરૂદેવીકો નંદા. જય૦ ૧
પહેલી આરતી પૂજા કીજે;
નરભવ પામીને લહાવો લીજે. જય૦ ૨
દુસરી આરતી દીન દયાળા;
ધુળેવ મંડપમાં જગ અજુવાળા. જય૦ ૩
તીસરી આરતી ત્રિભુવન દેવા;
સુર નર ઇન્દ્ર કરે તોરી સેવા. જય૦ ૪
ચોથી આરતી ચઉગતિ ચૂરે;
મન વાંછિત ફળ શિવસુખ પૂરે. જય૦ ૫
પંચમી આરતી પુણ્ય ઉપાયો;
મૂલચંદ રિષભ ગુણ ગાયો. જય૦ ૬

મંગલ દીવો.

દીવો રે દીવો મંગલિક દીવો;
આરતી ઉતારીને બહુ ચિરંજીવો. દીવો૦ ૧

સોહામણું ઘેર પર્વ દીવાળી;
અંબર ખેલે અમરા બાળી. દીવો૦ ૨
દીપાળ ભણે એણે કુલ અજુવાળી;
ભાવે ભગતે વિઘન નિવારી. દીવો૦ ૩
દીપાળ ભણે એણે એ કલિકાલે;
આરતી ઉતારી રાજા કુમારપાલે. દીવો૦ ૪
અમ ઘેર મંગલિક તુમ ઘેર મંગલિક;
મંગલિક ચતુર્વિધ–સંઘને હોજો. દીવો૦ ૫

પ્રતિક્રમણ કર્યા પછી ભાવવાની ભાવના.

[દુહા.]

અરિહંત અરિહંત સમરતાં, લાધે મુક્તિનું ધામ,
જે નર અરિહંત સમરશે, તેહનાં સરશે કામ. ૧
સુતાં બેસતાં ઉઠતાં, જે સમરે અરિહંત;
દુ:ખીયાનાં દુ:ખ ભાગશે, લહેશે સુખ અનંત. ૨
આશ કરો અરિહંતની, બીજી આશ નિરાશ;
જેમ જગમાં સુખીયા થયા, પામ્યા લીલ વિલાસ. ૩

ચેતન તેં એસી કરી, એસી ન કરે કોય;
વિષયારસને કારણે, સર્વસ્વ બેઠો ખોય. ૪

જો ચેતાય તો ચેતજે, જો બૂઝાય તો બૂઝ;
ખાનારા સૌ ખઈ જશે, માથે પડશે તૂઝ. ૫

મુનિવર ચૌદ હજારમાં, શ્રેણિક સભા મોઝાર;
વીર જિણંદ વખાણીયો, ધન ધન્નો અણગાર. ૬

પખ્પો તો પરખ્યો નહિ, દદ્દો કીધો દૂર;
લલ્લાશું લાગી રહ્યો, નન્નો રહ્યો હજૂર. ૭

જૈન બાળકને સુંદર શિખામણ.

[દુહા]

શ્રી ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથ, પ્રેમે પ્રણમું પાય;
નામ જપંતા પ્રાણીને, આધિ વ્યાધિ ભય જાય. ૧

અથિર અસાર સંસારમાં, ધર્મ વિના નથી સુખ;
ધર્મ વિનાના જીવડા, પગ પગ પામે દુઃખ. ૨

મનુષ્ય જન્મ શ્રાવકકુલે, ઉત્તમ લહી અવતાર;
પાપ પ્રપંચને છોડીને, ધર્મ હિયામાં ધાર. ૩

નિત્ય સવારે ઉઠીને, ગણો મંત્ર નવકાર;
જિનમંદિર વ્હેલા જઈ, પૂજો જિન જયકાર. ૪

ગુરૂવંદન વિધિશું કરી, નવકારશી પચ્ચક્ખાણ;
કરતાં સાચા ભાવથી, પાપ કરમની હાણ. ૫
પાઠશાળામાં પ્રેમથી, વિનય સહિત ગુરૂપાસ;
આશાતન તજી જ્ઞાનની, કરો ધર્મ અભ્યાસ. ૬
જીવ દયા પાળો બહુ, જુઠું કદીય ન ભાખ;
ચોરીથી ચિત્ત વારવું, લાજ હિયામાં રાખ. ૭
કંદમૂળ અભક્ષ્યને, ખાતાં બહુલાં પાપ;
તે કારણ છંડો સદા, સમજી મનમાં આપ. ૮
રાત્રિ ભોજન મત કરો, સાંજે કરો ચોવિહાર;
લાભ અતિશય પામશો, થાશે સુખ શ્રીકાર. ૯
સામાયિક સુંદર કરી, કરો તત્ત્વ-વિચાર;
પાપ કરમ દૂરે તજો, વેગે લહો ભવપાર. ૧૦
શ્રાવકના બાલકતણાં, એ સુંદર આચાર;
પાળે જે બહુ પ્રેમથી, ઉત્તમ તસ અવતાર. ૧૧
પ્રભુ આણાને શિરધરી, ધર્મ તણું ધરે ધ્યાન;
સુખ સઘળા પામી કરી, અનુક્રમે લહે નિર્વાણ. ૧૨

***

વિવિધ સુભાષિત વચનામૃત.

કુલીનતાનાં લક્ષણ.

જાયે નહિ સુગંધ, ચંદન બાળતાં એ,
છોડે ન મદ ચાલ, કુંજર ચાલતાં એ;
મૂકે ન મિષ્ટ રસ, શેલડી યંત્રતા એ,
ત્યાગે ન ગુણ, કુલીન ગરીબતા એ. ૧

ધર્મ કરવા માટે ચેતવણી.

જબ લગ રોગ જરા નહિ, જબ લગ ઇંદ્રિય શર્મ;
શ્રી દશવૈકાલિકમેં કહ્યો, તબ લગ કીજે ધર્મ. ૨

દ્રવ્ય ભાવપૂજા મહિમા.

કેસર ચંદન દ્રવ્યથી, ભાવથકી બહુમાન;
જિનપતિ અંગે ચરચતાં, પ્રગટે આતમ જ્ઞાન. ૩

નવકાર મહિમા.

અશુભ કરમકે હરનકું, મંત્ર બડો નવકાર;
વાણી દ્વાદશ અંગથી, શુદ્ધ લહો તત્ત્વસાર. ૪

બધા દહાડા સરખા નથી.

ક્ષણુ ખાંડો ક્ષણુ વાટલો, ક્ષણુ લાંબો ક્ષણુ લિહ;
દૈવે ન દીધા ચંદ્રને, સર્વે સરખા દિહ. ૫

મોહ દશા વિષે.

ચલતે થૈ પ્રભુ મીલનકું, બીચમેં ઘેર્યો આન;
એક કંચન દૂજી કામિની, કૈસે હોય કલ્યાન. ૬

લોભ પાપનું મૂળ.

લોભે લાજ ઘટે ઘણી, લોભે પ્રભુ પ્રતિકૂળ;
લોભે લક્ષણ જાય છે, લોભ પાપનું મૂળ. ૭

સુખ દુઃખમાં સમભાવ રાખવા વિષે.

સંપત દેખી ન રાચિયે, વિપત પડે મત રોય;
જિહાં સંપત તિહાં વિપત હે, કર્મ કરે સો હોય. ૮

દીન દુઃખીયાની દયા વિષે.

ચઢતી પડતી સર્વની, એવો છે સંસાર;
દીન ભણી તું જોય તો, જોય તુને કીરતાર. ૯

સંસાર સ્વરૂપ.

ફરતી રહેતી છાંયડી, ફરતી રહેતી રાત;
ફરતી ચપળા જાણવી, દુઃખ સુખ છે સંઘાત. ૧૦

કાર્યસિદ્ધિનાં પાંચ કારણો.

કાલ સ્વભાવ ઉદ્યમ નસીબ, તથા ભાવી બલવાન;
પાંચે કારણ જબ મીલે, તબ કાર્યસિદ્ધિ નિદાન. ૧૧

શ્રી સિદ્ધાચલના એકવીશ ખમાસણના

દુહા.

સિદ્ધાચલ સમરૂં સદા, સોરઠ દેશ મઝાર;
મનુષ્ય જનમ પામી કરી, વંદુ વાર હજાર. ૧

[આ દુહો દરેક ખમાસમણ દીઠ કહેવો.]

અંગ વસન મન ભૂમિકા, પૂજોપગરણ સાર;
ન્યાય દ્રવ્ય વિધિ શુદ્ધતા, શુદ્ધિ સાત પ્રકાર. ૨

કાર્તિક શુદિ પૂનમ દિને, દશકોટી પરિવાર;
દ્રાવિડ વારિખિલ્લજી, સિદ્ધ થયા નિરધાર. ૩
તિણે કારણ કાર્તિકી દિને, સંઘ સયલ પરિવાર;
આદિજિન સનમુખ રહી, ખમાસમણ બહુવાર. ૪
એકવીસ નામે વર્ણવ્યો, તિહાં પહેલું અભિધાન;
શત્રુંજય શુકરાજથી, જનક વચન બહુમાન. ૫
સિદ્ધાચલ સમરૂં સદા૦ [૧]

સમોસર્યા સિદ્ધાચલે, પુંડરીક ગણધાર;
લાખ સવા મહાતમ કહ્યું, સુર નર સભા મઝાર. ૬
ચૈત્રી પૂનમને દિને, કરી અણસન એક માસ;
પાંચ ક્રોડિ મુનિ સાથશું, મુક્તિનિલયમાં વાસ. ૭
તિણે કારણ પુંડરીકગિરિ, નામ થયું વિખ્યાત;
મન વચ કાયે વંદીએ, ઉઠી નિત્ય પ્રભાત. ૮
સિદ્ધા૦............[૨]

વીસ કોડિશું પાંડવા, મોક્ષ ગયા ઇણે ઠામ;
એમ અનંત મુગતે ગયા, સિદ્ધક્ષેત્ર તિણે નામ. ૯
સિદ્ધા૦...........[૩]

અડસઠ તીરથ ન્હાવતા, અંગરંગ ઘડી એક;
તુંબીજલ સ્નાને કરી, જાગ્યો ચિત્ત વિવેક. ૧૦
ચંદ્રશેખર રાજા પ્રમુખ, કર્મ કઠિન મલ ધામ;
અચલપદે વિમલા થયા, તિણે વિમલાચલ નામ. ૧૧
સિદ્ધા૦..........[૪]

પર્વતમાં સુરગિરિ વડો, જિન અભિષેક કરાય;
સિદ્ધ હુઆ સ્નાતક પદે, સુરગિરિ નામ ધરાય. ૧૨
ભરતાદિ ચૌદ ક્ષેત્રમાં, એ સમો તીરથ ન એક;
તિણે સુરગિરિ નામે નમું, જિહાં સુરવાસ અનેક. ૧૩
સિદ્ધા૦..........[૫]

એંશી યોજન પૃથુલ છે, ઉંચપણે છવ્વીશ;
મહિમાએ મોટો ગિરિ, મહાગિરિ નામ નમીશ. ૧૪
સિદ્ધા૦..........[૬]

ગણધર ગુણવંતા મુનિ, વિશ્વમાંહે વંદનીક;
જેહવો તેહવો સંયમી, એ તીર્થે પૂજનીક. ૧૫
વિપ્રલોક વિષધર સમા, દુઃખિયા ભૂતલ માન;
દ્રવ્યલિંગી કણ ક્ષેત્ર સમ, મુનિવર છીપ સમાન. ૧૬

શ્રાવક મેઘ સમા કહ્યા, કરતા પુણ્યનું કામ;
પુણ્યની રાશિ વધે ઘણી, તિણે **પુણ્યરાશિ** નામ. ૧૭
સિદ્ધા૦...........[૭]

સંયમધર મુનિવર ઘણા, તપ તપતા એક ધ્યાન;
કર્મ વિયોગે પામિયા, કેવલ લક્ષ્મી નિધાન. ૧૮
લાખ એકાણું શિવ વર્યા, **નારદશું** અણગાર;
નામ નમો તિણે આઠમું, **શ્રીપદ્દગિરિ** નિરધાર. ૧૯
સિદ્ધા૦...........[૮]

શ્રી સીમંધર સ્વામીએ, એ ગિરિ મહિમા વિલાસ;
ઇંદ્રની આગે વરણવ્યો, તિણે એ **ઇંદ્રપ્રકાશ**. ૨૦
સિદ્ધા૦...........[૯]

દશકોટી અણુવ્રતધરા, ભકતે જમાડે સાર;
જૈન તીરથ યાત્રા કરે, લાભ તણો નહિ પાર. ૨૧
તેહ થકી સિદ્ધાચલે, એક મુનિને દાન;
દેતાં લાભ ઘણો હુવે, **મહાતીરથ** અભિધાન. ૨૨
સિદ્ધા૦...........[૧૦]

પ્રાયે એ ગિરિ શાશ્વતો, રહેશે કાલ અનંત;
શત્રુંજય મહાતમ સુણી, નમો **શાશ્વતગિરિ** સંત. ૨૩
સિદ્ધા૦..........[૧૧]

ગૌ નારી બાલક મુનિ, ચઉ હત્યા કરનાર;
યાત્રા કરતાં કાર્તિકી, ન રહે પાપ લગાર. ૨૪
જે પરદારા લંપટી, ચોરીના કરનાર;
દેવદ્રવ્ય ગુરૂદ્રવ્યના, જે વલી ચોરણહાર. ૨૫
ચૈત્રી કાર્તિકી પૂનમે, કરે યાત્રા ઇણે ઠામ;
તપ તપતાં પાતિક ગલે, તિણે **દૃઢશકિત** નામ. ૨૬
સિદ્ધા૦..........[૧૨]

ભવભય પામી નીકલ્યા, **થાવચ્ચાસુત** જેહ;
સહસ મુનિશું શિવ વર્યા, **મુકિતનિલયગિરિ** તેહ. ૨૭
સિદ્ધા૦..........[૧૩]

ચંદા સૂરજ બિહુ જણા, ઉભા ઇણે ગિરિ શૃંગ;
વધાવિયો વરણવ કરી, **પુષ્પદંતગિરિ** રંગ. ૨૮
સિદ્ધા૦..........[૧૪

કર્મ કલણ ભવ જલ તજી, ઈહાં પામ્યા શિવ સદ્મ;
પ્રાણી પદ્મ નિરંજની, વંદો ગિરિ **મહાપદ્મ.** ૨૯

સિદ્ધા૦............[૧૫]

શિવવહૂ વિવાહ ઉત્સવે, મંડપ રચિયો સાર.
મુનિવર વર બેઠક ભણી, **પૃથ્વીપીઠ** મનોહાર. ૩૦

સિદ્ધા૦............[૧૬]

શ્રી **સુભદ્રગિરિ** નમો, ભદ્ર તે મંગલ રૂપ;
જલ તરૂ રજ ગિરિવર તણી, શિષ ચઢાવે ભૂપ. ૩૧

સિદ્ધા૦............[૧૭]

વિદ્યાધર સુર અપચ્છરા, નદી શેત્રુંજી વિલાસ;
કરતા હરતા પાપને, ભજીએ ભવી **કૈલાસ.** ૩૨

સિદ્ધા૦............[૧૮]

બીજા **નિર્વાણી** પ્રભુ, ગઈ ચોવીશી મઝાર;
તસ ગણધર મુનિમાં વડા, નામે **કદંબ** અણગાર. ૩૩
પ્રભુ વચને અણસન કરી, મુક્તિપુરીમાં વાસ;
નામે **કદંબગિરિ** નમો, તો હોય લીલ વિલાસ. ૩૪

સિદ્ધા૦............[૧૯]

પાતાલે જસ મૂલ છે, ઉજ્વલગિરિનું સાર;
ત્રિકરણ યોગે વંદતા, અલ્પ હોએ સંસાર. ૩૫
સિદ્ધા૦...........[૨૦]

તન મન ધન સુત વલ્લભા, સ્વર્ગાદિક સુખભોગ;
જે વંછે તે સંપજે, શિવરમણી સંયોગ. ૩૬
વિમલાચલ પરમેષ્ઠીનું, ધ્યાન ધરે ષટમાસ;
તેજ અપૂરવ વિસ્તરે, પૂગે સઘલી આશ. ૩૭
ત્રીજે ભવ સિદ્ધિ લહે, એ પણ પ્રાયિક વાચ;
ઉત્કૃષ્ટા પરિણામથી, અંતરમુહૂરત સાચ. ૩૮
સર્વકામદાયક નમો, નામ કરી ઓળખાણ;
શ્રી શુભ વીરવિજય પ્રભુ, નમતાં ક્રોડ કલ્યાણ. ૩૯
સિદ્ધા૦...........[૨૧

આઠમો વિભાગ સમાપ્ત.

ભવ-મંડલમેં ન દેખિયો, પ્રભુજીનો દેદાર;
આગમપંથ લહ્યા વિના, રઝળ્યો હું સંસાર. ૧

*

શ્રુત વિણ જે કિરિયા કરે, તે સંસારનું મૂલ;
શ્રુત ઉપયોગે જે ક્રિયા, તે શિવપદ અનુકૂલ. ૨

*

શ્રુતથી શ્રદ્ધા થિર રહે, શ્રદ્ધાથી વ્રત સાર;
વ્રતથી શિવસુખ પામીયે, તિણે શ્રુત જગદાધાર. ૩

*

શ્રદ્ધા મૂલ કિરિયા કહી, તેહનું મૂલ તે જ્ઞાન;
તેહથી શિવસુખ બહુજના, પામ્યા ધરી એકતાન. ૪

*

ગુરૂ દીવો ગુરૂ દેવતા, ગુરૂથી લહીયે જ્ઞાન;
જ્ઞાનથકી જગ જાણીયે, મોહનીના અહિડાન. ૫

*

ચૈતન્ય——રંગ——રેલ.

જન્મ જરા મરણે કરી, ભમિયો જીવ સંસાર;
ક્રિમલિક જોગે નરભવ લહ્યો, તો કર ધર્મ ઉદ્ધાર. ૧

કષ્ટ કરવું તે સોહિલું, અજ્ઞાની પણ મેલ;
જાણપણું જગ દોહિલું, જ્ઞાની મોહન વેલ. ૨

અજ્ઞાની અવિધિ કરે, તપ જપ કિરિયા જેહ;
વિરાધક ષટકાયનો, આવશ્યકમાંહિ તેહ. ૩

આશા દાસી વશ પડ્યા, જડ્યાં કર્મજંજીર;
પરિગ્રહ ભાર ભરે નડ્યા, સહે નરકની પીર. ૪

મૂરખ સંગ અતિ મિલે, તો વસિયે વનવાસ;
પંડિતશું વાસો વસી, છેદો મોહનો પાસ. ૫